

Kahan

PŘÍBRAM

14 | ŠKOLY SOUČASNOSTI

Bude klasická výuka doplňkem distančního vzdělávání?

16 | ROZHOVOR S PETREM DRDOU

Putování Petra Sedmilháře mi osvětlilo původ mého zrození

21 | PRVNÍ ÚSPĚŠNÁ SEZONA

Projekt Na hřišti to žije bude pokračovat

**Chybí 500 parkovacích
míst, řešením jsou zóny**

HOTOVOST ZA VAŠI NEMOVITOST DO 7 DNŮ

Volejte
800 130 130

www.solider.cz

Chcete rychle peníze za svou nemovitost?
Nechte vše ležet, jak je.
O vše se postaráme.

 Divadlo
A. Dvořáka Příbram

PŘEDPLATNÉ 2021

DUBEN-PROSINEC

v prodeji od **1. listopadu 2020** v obchodním
oddělení Divadla A. Dvořáka Příbram

Tel.: 326 531 250

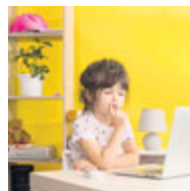
 MĚSTO PŘÍBRAM

Za finanční podpory Středočeského kraje a MK ČR.

OBSAH ČÍSLA

- 4** STRATEGICKÝ PLÁN V PŘÍPRAVĚ:
VYJÁDŘETE SE V DOTAZNÍKU
- 14** MŮŽE SE STÁT KLASICKÁ VÝUKA
DOPLŇKEM DISTANČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ?
- 15** NEUSTÁLE VÁS PRUDILI...
Z PROJEKTU PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ
- 16** PUTOVÁNÍ PETRA SEDMILHÁŘE MI
OSVĚTLILO PŮVOD MÉHO ZROZENÍ
- 19** NOVÁ ŽELEZNIČNÍ ZASTÁVKA
UŽ SLOUŽÍ VEŘEJNOSTI
- 21** PROJEKT NA HŘIŠTI TO ŽIJE MÁ
ZA SEBOU PRVNÍ A ÚSPĚŠNOU SEZONU

Lidé volili do kraje a senátu	4
Cíl míří k cíli	5
Dnem i nocí chybí 500 parkovacích míst. Řešením mají být zóny	6
Příbram musí opravit hned několik mostů a lávek	8
Jak dál s odváděním a čištěním odpadních vod v Příbrami (II.)	10
Robotika zahýbe i Příbramí	14
Příbram Hanuše Jelínka - literární soutěž pro mladé i zralé	18
SZM mírně navyšují ceny	20
Cvičení pomocí TheraSuit je náročné, ale přináší výsledky	22
Štafetový kolík jsem předala. Azylový dům pomáhá dál	24
Divadlo a jednokolka, moje životní výzvy	25
Zvíkov znovu objevený	26
Srdce ze všech nejkrutější	28
Zvířata k osvojení	30
6 R pro zvládnutí koronavirové krize	31

Kahan - Zpravodaj města Příbram, vychází měsíčně, slouží k informování občanů města Příbram. **Vydává:** Město Příbram, Tyršova 108 (IČO: 00243132) pod registračním číslem Ministerstva kultury ČR E11726 v nákladu 15 650 výtisků. Do každé domácnosti v Příbrami je doručen jeden výtisk zdarma. **Místo vydání:** Městský úřad Příbram, Odbor kancelář města, Příbram I, Tyršova 108, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. **Příjem inzerce:** Odbor kancelář města, tel.: 318 402 281, e-mail: kahan@pribram.eu. Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. **Redakční rada:** Jan Konvalinka, Martin Buršík, Zorka Brožíková, Zuzana Kučerová, Eva Švehlová, Jaroslav Hodrment, Václav Bešťák. **Šéfredaktor:** Stanislav D. Břeň. **Redakční uzávěrka** je první den předchozího měsíce. Další zprávy radnice na www.pribram.eu, kahan.pribram.eu nebo facebook.com/mestskyuradpribram. Distribuce tohoto čísla probíhá od 20. do 26. října 2020. Foto na titulní straně: archiv města.

PODZIM HORŠÍ JARA? NEPODLÉHEJME TAK SNADNO!

Dvacátý rok třetího tisíciletí je všechno jen ne normální. Tedy snad kromě léta, které letos skutečně odpovídalo střední Evropě, a ne středozápadu USA. Vše ostatní krom počasí je více či méně nakřivo. Kdo by si byl v lednu pomyslel, jak pitomý rok nás čeká. Kdo mohl tušit, že od března nezůstane kámen na kameni, že zažijeme takové zdravotní, společenské a následně i ekonomické zemětřesení v podobě koronavirové pandemie.

Kromě vlny covidové proběhla na jaře společnosti i vlna solidární. Češi se opět ukázali jako národ těch, kteří si umí poradit, kteří se umí o sebe postarat. Síly se roušky, tleskalo se zdravotníkům, pomáhalo se slabším a nějak moc se nepřemýšlelo o tom, co a proč se to s námi děje. Ve všem tom marasmu jarních měsíců se daly najít skutečně pěkné momenty. Nejednou jsem měl radost ze zjištění, že jsme ještě opravdovými lidmi s velkým morálním potenciálem.

Podzimní doba covidová je v mnoha ohledech horší. A nejde jen o čísla nemocných a pozitivně testovaných. Jde i o fakt, že se z problému epidemiologicko-zdravotnického stal fenomén spíše politicko-sociální. Místo na blbý virus se nadává na blbé politiky, kteří nejspíše nemají celé dny na práci nic jiného než přizabít život v naší zemi. Kdekdo bez ohledu na vzdělání a životní zkušenost se zcela bez skrupulí pasuje do role epidemiologa a vydává srdceryvná prohlášení na sociálních sítích nebo v médiích a nabádá k různým formám protestů proti zaručené zvláštnosti systému. Společnost se pak rozděluje místo toho, aby se opět semkla a vysvětlila covidu jednou pro vždy, že na nás je prostě krátký.

Není teď vhodná doba, abychom podléhali jakékoliv hysterii, ať už přichází z jedné či druhé strany sociálních sítí. Naopak. Co teď potřebujeme, je šířit pozitivní myšlení, zdravý rozum, soudnost spolu se zodpovědností a pocit povinnosti vůči sobě, blízkým i úplně cizím lidem. To by mělo ovlivňovat naše jednání v těchto dnech.

Přeji všem zdraví a rozvahy.

■ **Jan Konvalinka**
starosta města

KRÁTCE

Strategický plán v přípravě: Vyjádřete se v dotazníku

Příbram tvoří nový strategický plán na období 2021-2030, který se má stát klíčovým dokumentem, ve kterém je vyjádřena představa o směřování města. Při tvorbě strategického plánu se přihlíží také k názorům a potřebám obyvatel města a regionu. „*Jako velmi důležité vnímáme to, aby se k tomuto zásadnímu rozvojovému materiálu vyjádřili také naši občané. Z tohoto důvodu byl vytvořen dotazník, který nám velmi pomůže při tvorbě plánů na další období,*“ informoval příbramský starosta Jan Konvalinka. Vzhledem k současným krizovým opatřením dochází k aktualizaci míst pro sběr tištěných dotazníků oproti informacím uvedeným přímo na dotaznících - ty jsou k dispozici na následujících sběrných místech, kde je možné je zároveň vyplněné odevzdat do označeného sběrného boxu: Infocentrum Městského úřadu Příbram, Tyršova 106, Zámeček-Ernestinum - v rámci zkrácené otevírací doby; Knihovna Jana Drdy - ústřední půjčovna pro dospělé (nám. T. G. Masaryka) a v pobočkách Křížák a Březové Hory; v průjezdu hlavní budovy Knihovny Jana Drdy na nám. T. G. Masaryka a ve vstupní hale Zámečku-Ernestina je možné dotazníky odevzdávat i do označených schránek (na těchto dvou místech však nejsou dotazníky k vyzvednutí). Pokud raději volíte online formu, najdete dotazník na webu města pribram.eu nebo v mobilní aplikaci Příbram v mobilu. Sběr vyplněných dotazníků probíhá do 31. října 2020.

Krizový štáb je aktivován

V pondělí 5. října aktivoval příbramský starosta Jan Konvalinka činnost krizového štábu v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu v rámci pandemie nového typu koronaviru. „*Činnost krizového štábu jsme si vyzkoušeli již na jaře letošního roku. Všechny složky zainteresované do činnosti krizového štábu jsou v pohotovostním režimu, připraveny plnit veškerá opatření, která mohou vyplynout z nouzového stavu,*“ uvedl Jan Konvalinka. V době vyhlášení nedošlo k žádným omezením nad rámec vládních nařízení. O aktuálním vývoje situace informuje web koronavirus.pribram.eu.

Příbram bude udělovat cenu města

Příbramské zastupitelstvo jednohlasně schválilo statut Ceny města Příbrami, která bude udělována osobnostem, které výrazným způsobem přispěly k rozvoji města a regionu. Návrh na ocenění by předkládaly fyzické, právnické osoby či kolektivy a rozhodovala by o nich pracovní skupina jmenovaná starostou města. Ta by vybrala jednu až tři osobnosti a o laureátovi by definitivně rozhodlo zastupitelstvo města.

inzerce

www.antikpribram.cz   Dlouhá 163, Příbram II   tel.: 318 635 712

A ANTIK PŘÍBRAM

Vykupujeme zlaté a stříbrné šperky.
zlato až 1200,- Kč/g, stříbro až 11,- Kč/g.

Svatohorská škola pečuje o děti policistů či záchranářů

Středočeské hejtmanství rozhodlo o vykonávání péče o děti a mládež za nouzového stavu. Mimo jiné stanoví, že Základní škola pod Svatou Horou v Příbrami má zajistit nezbytnou péči o děti ve věku 3-10 let, jejichž zákonní zástupci jsou například zaměstnanci bezpečnostních sborů, obecní policie, poskytovatelů zdravotnických služeb či orgánů ochrany veřejného zdraví.

Kniha, která nic nezamlčuje

Na konci roku by měla vyjít nová kniha ředitelky Státního okresního archivu Věry Smolové. Ponese název Mlynář Martin Fiala jinak Kocour. Jde o paměti příbramského barokního mlynáře, který žil v letech 1652-1722. „*Všechno, co v té knize je, se tady opravdu stalo, nepotřebuju si nic vymýšlet. Jsou to příběhy o tom, jak se v té době žilo lidem v Příbrami a v okolních podbrdských obcích a mlýnech či na Svaté Hoře,*“ říká autorka.

Lidé volili do kraje a senátu

Na začátku října se uskutečnily krajské volby a doplňující volby do horní komory Parlamentu ČR. Z celkem 65 středočeských zastupitelů 18 postů obsadilo hnutí STAN, 16 pozic připadlo ODS, 15 mandátů získalo ANO, Piráti zasednou ve 12 lavičkách a Spojenci pro Středočeský kraj (TOP 09, Hlas a Zelení) zaujali čtyři pozice. Novým senátorem za Příbramsko se stal Petr Štěpánek, který kandidoval za STAN. Ve druhém kole porazil Jiřího Buriana (ODS) poměrem hlasů 70,18 ku 29,81 %. Účast v druhém kole činila 13,69 %, v prvním kole přišlo volit 38,63 % oprávněných voličů.

Zkapacitnění stoky na Nováku

Téměř osm milionů korun bude stát zkapacitnění takzvané Stoky V. Jedná se o smíšenou kanalizaci, která odvádí vodu z oblasti Nový rybník. Ve výběrovém řízení uspěla společnost 1. SčV. V této souvislosti se chystá také nové a bezpečnější řešení vstupu do areálu Nový rybník. Na tento projekt se nyní zpracovává projektová dokumentace.

Město má už výsledky výzkumu pro náměstí J. A. Alise

Příbram má již k dispozici výsledky sociologického šetření, které jsou jedním ze vstupů pro připravovanou otevřenou architektonickou soutěž. Jejím cílem je navrhnout řešení veřejných prostor v centru Březových Hor, konkrétně pro náměstí J. A. Alise a navazující část náměstí Hynka Kličky. Z náměstí by mělo vzniknout důstojné centrum Březových Hor, příjemné místo pro obyvatele i návštěvníky, které bude plnit všechny funkce a nároky, které jsou na veřejný prostor tohoto významu kladeny. O výsledcích výzkumu budeme detailněji informovat v příštím vydání Kahanu.

Bohatý podzimní program GFD

Pro následující týdny připravila příbramská galerie výstavu „Drtikol / Pinkava // Pinkava / Drtikol“, která se koná od 12. listopadu do 28. února 2021. „Po dvaceti letech jsme výrazně proměnili expozici Františka Drtikola,“ řekl ředitel galerie Jan Freiberg. Od 26. listopadu do 14. února 2021 můžete zhlédnout výstavu Miloslava Chlupáče, sochaře, malíře, kreslíře a také teoretika, která se uskutečňuje u příležitosti umělce 100. výročí narození. Do 15. listopadu letošního roku je prodloužena fotografická expozice Czech Press Photo 2019. Od 15. prosince se pak v galerii otevírá virtuální realita a herna. „V nově vytvořené expozici bude první herna - socha na virtuální realitu od sochaře a architekta Vojtěcha Rady. Diváci v ní zažijí jednak díla ve virtuální realitě od českých i světových tvůrců a taktéž filmy ve 360stupňovém rozsahu. Součástí prostoru bude i odpočinkový koutek,“ vysvětlil Jan Freiberg. V čase odchodu Kahanu do tisku byl vyhlášen nouzový stav, který stanovil mj. 14denní uzavření galerií.

Některé dřeviny budou pokáceny

TS Příbram zahájily kácení dřevin, které jsou proschlé či napadené patogeny. V době vegetačního klidu budou pokáceny dřeviny v těchto lokalitách (a s následujícím zdůvodněním):

- ul. Pod Čertovým pahorkem - borovice lesní - proschlý strom na ostrůvku u chodníku, obklopen chodníkem, silnicí a přípojkou elektřiny;
- náměstí Hynka Kličky - hloh obecný a dvě borovice černé - hloh je značně proschlý, neplní funkci zeleně, borovice rostou v zápoji s ostatními dřevinami, stíní opravené budově muzea, prostor je přeplněný a nepřehledný;
- ul. Balbínova - lípa srdčitá - infekce kmene a báze kmene;
- ul. Čs. armády - topol vonný - poškozené a napadené kořeny, infekce kmene;
- Žežice - jasan ztepilý - rozsáhlá infekce kmene, suché kosterní větve;
- Lazec - zapojený porost náletů na cestě - neprostupnost přístupové cesty;
- Nová Hospoda - třešeň ptačí - zcela suchý strom.

■ Aktuality zpracoval: Stanislav D. Břeň

Cíl míří k cíli

Rekonstrukce pěší zóny Cíl trvá už několik měsíců. Stavební práce ještě nekončí, ale v posledních týdnech byly v prostoru vysazeny stromy, které mají přispět k celkové kultivaci tohoto území.

Stovky běžců absolvovaly městský běh

Celkem 260 dětí, 257 dospělých a 13 štafet. To jsou čísla letošního ročníku Běhu města Příbrami, který byl jako mnohé aktivity posledních měsíců poznamenán okolnostmi koronavirové pandemie.

inzerce

**Reality
Pintner**
 Založeno 20.2.1990

Ryze česká rodinná realitní kancelář
30 let v Příbrami

Tradice – Jistota – Korektnost

Výběr z nabídky:

Prodej bytu 1+1, 2 x ložnice v Příbrami III, Ryneček.
ENB: C
Cena: 1,69 mil. Kč

Pronájem garáže v Příbrami I – Fantova louka. Garáž je po generální opravě.
Cena: 1.100 Kč/měsíc + kauce a provize RK

Prodej stavebního pozemku 848 m² v Bohosticích.
Cena: 735 tis. Kč

V centru města Dobříš nabízáme obchodní jednotku 241 m² na prodej či pronájem.
ENB: G. Cena: 28.514 Kč

**Svěřte nám i Vy klíče od Vaší nemovitosti a my Vám ji dobře prodáme
Zavolejte, přijedeme...**

tel. +420 318 630 850, 602 607 982

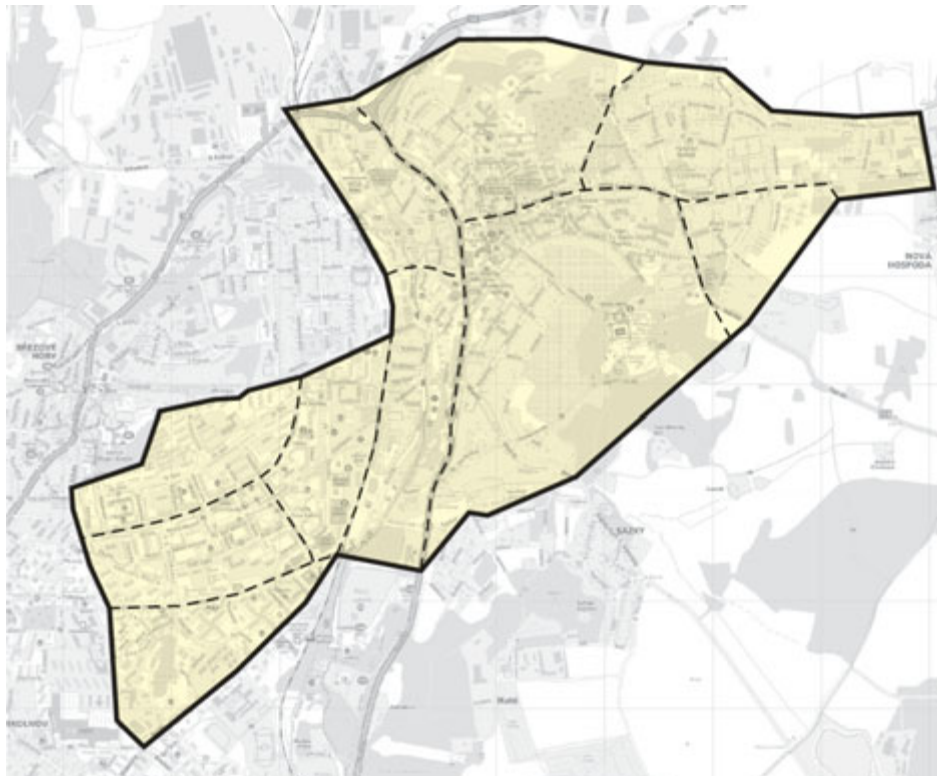
Dlouhá 90, Příbram III, druhý dům pod Svatohorskými schody (vchod do dvora)
www.realtypintner.cz, info@realtypintner.cz

Dnem i nocí chybí 500 parkovacích míst. Řešením mají být zóny

Navzdory tomu, že město Příbram stále buduje nová parkovací místa, podle poslední analýzy jich během dne i noci chybí přibližně pět stovek. Proto již půl roku město připravuje návrh nového parkovacího systému, který má za úkol umožnit lépe parkovat v noci pro rezidenty a zvýšit obrátkovost denního parkování v centru města. Následující článek popisuje základní kontury nového systému, který prochází rozsáhlým procesem připomínkování, do kterého se mohou zapojit i občané.

Návrh parkovacích oblastí (zón)

Orientační rozdělení města na parkovací zóny.

Zdroj: M.O.Z. Consult

Celých 500 míst chybí v Příbrami k tomu, aby bylo možné bez větších potíží zaparkovat osobní vůz. Vyplyvá to z analýzy, kterou pro město zpracovala společnost M.O.Z. Consult, a dokládají to dvě mapy v tomto článku, které ukazují naměřenou obsazenost parkovacích míst v jednotlivých částech Příbrami, a to ve dne a v noci. Konzultantská společnost vzala „tabulková“ místa parkování a porovnávala je se skutečným stavem v ulicích. Červeně označené lokality signalizují obsazenost více než sto procent, tedy auta parkují i tam, kde nemají. Obsazenost v různých partiích města se liší v různých částech dne. Ve večerních a nočních hodinách jsou přeplněny sídlištní oblasti, během dopoledne a odpoledne zase centrum města.

SYSTÉM ZÓN BUDE VSTŘÍCNĚJŠÍ K REZIDENTŮM

„Vytrvale každý rok budujeme desítky až stovky parkovacích míst, za prvních devět měsíců tohoto roku to je 48 nových nebo zlegalizovaných míst. V příštích letech vznikne zhruba 100 míst na Flusárně, 40 míst na Filace a téměř 140 míst v ulici Gen. Kholla,“ řekl příbramský místostarosta Mar-

tin Buršík. Ale současně dodal, že stovky nových míst okolo náměstí 17. listopadu, kde je situace pro noční parkování nejhorší, okamžitě vytvořit nelze. „Cílem je zavedení parkovacích oblastí či zón po většině Příbrami, kde budou fungovat různé režimy parkování,“ vysvětlil místostarosta. Hlavním záměrem je umožnit levně rezidentní parkování pouze pro osoby s trvalým pobytem v dané zóně, ostatní budou mít možnost parkovat za vyšší cenu nebo jen krátkodobě. Martin Buršík dále řekl: „Jednoznačně směřujeme k pod-

poře rezidentního parkování, a to zejména nočního. Lidé musí mít možnost odstavit vůz v blízkosti svého domu, tedy do přibližně pěti minut pěší vzdálenosti od svého vchodu.“

Dokument nazvaný „Analýza a projekt organizace dopravy v klidu pro rozvoj parkovacího systému v Příbrami - předrealizační příprava“, ze kterého čerpáme informace pro tento článek a kte-

Lidé musí mít možnost odstavit vůz u svého domu, tedy do pěti minut pěší vzdálenosti od svého vchodu.

”

rý najdete na webu města (pribram.eu/mestsky-urad/odbory-meu/silnicniho-hospodarstvi.html) nebo pod zkratkou bit.ly/331C4PH, navrhuje rozdělit značnou část Příbrami do celkem deseti parkovacích oblastí. Nový systém se netýká celého města, ale především lokalit, které jsou z dlouhodobého pohledu velmi problematické pro parkování. Namátkou můžeme zmínit centrum nebo Březohorské sídliště.

MÉNĚ NEŽ TŘI KORUNY ZA DEN

Za rezidentní parkování v takzvané malé oblasti město zvažuje zavést roční poplatek ve výši 1000 korun (je třeba zdůraznit, že se jedná o návrh k další debatě). To znamená, že řidič odstaví vůz v blízkosti bydliště za méně než tři koruny na den. Jak to bude fungovat prakticky? Detaily se ještě pilují a jsou také předmětem diskuse. V hrubých obrysech bude systém následující: Rezidenti nebo ti, co si parkování

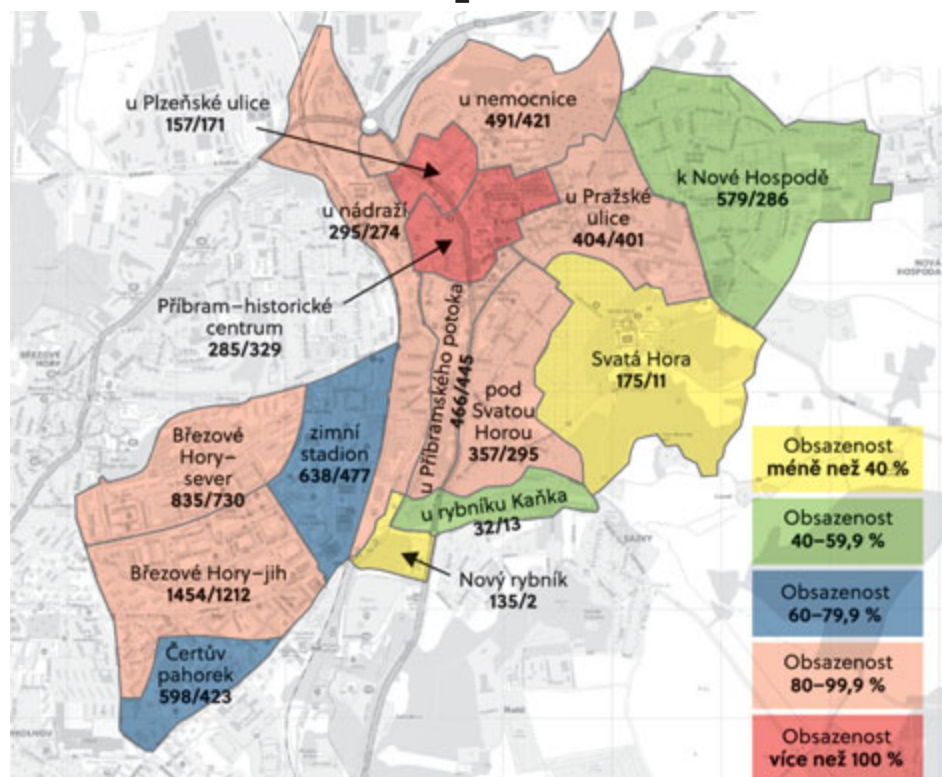

Příbram hledá nová parkovací místa.

Foto: Eva Švehlová

Současná obsazenost parkovacích míst ve dne

Čísla na mapě jsou v následujícím tvaru: kapacita parkoviště / reálný počet aut při měření. Zdroj: M.O.Z. Consult

předplatí, budou mít registrační značku dlouhodobě zanesenou v informačním systému pro parkování. Kartu na parkování půjde koupit přes parkovací aplikaci nebo na Městském úřadu Pří-

bram. Motorizovaní návštěvníci města provedou online registraci v parkovací aplikaci a prostřednictvím ní mohou také rovnou zaplatit. Případně zaplatí standardně u parkovacího automatu na

ulici s uvedením registrační značky. Po platbě bude značka registrována v městském parkovacím systému po dobu, kdy bude parkovné hrazeno. Příbramí pak bude projíždět vůz s automatickými kamerami, které budou snímat registrační značky vozidel a online je porovnávat se systémem. Ihned tedy bude patrné, zda má rezident nebo abonent předplatné na parkování v příslušné zóně nebo zda návštěvník řádně uhradil jednorázové parkovné. Vůz bude zaznamenávat i nelegální parkování (na přechodech, v zeleni apod.).

Tento systém je funkční v Praze a některých dalších městech. Zkušenosti ukazují, že do značné míry eliminuje neplacení parkovného, a tím uvolňuje parkovací místa pro rezidenty a řádně platící řidiče. „Celý systém bude nastaven tak, aby co nejvíce vyřešil problémy s nočním parkováním pro rezidenty a s denním rychlým parkováním v centru pro návštěvníky. Nejde nám tedy v první řadě o výběr parkovného, ale o zlepšení možnosti zaparkovat,“ dodal příbramský místostarosta.

DOPRAVNÍ KOMISE PŘÍCHÁZÍ S DALŠÍMI NÁVRHY

Příbramská dopravní komise na svém zasedání v polovině září přijala několik usnesení. „Doporučujeme například zavedení parkovacích zón až po vybudování dostatečných parkovacích kapacit na záhytných parkovištích před kulturním domem, u ZHS Příbram, v Evropské ulici, na Flusárně nebo u stadionu 1. FK Příbram,“ informoval předseda komise a příbramský zastupitel Václav Švenda. Komise také doporučila detailněji zpracovat definici pojmu rezident, požaduje zachovat záhytná parkoviště jako bezplatná či doporučuje propojit zavedení parkovacího systému s reorganizací MHD tak, aby bylo zajištěno intervalové spojení záhytného parkoviště s centrem města. „Komise dále vyslovila nesouhlas s navrhovanou koncepcí cenové politiky parkovného a doporučuje radě města zabývat se již dříve navrhovanou koncepcí progresivní výše parkování, která umožní zefektivnit využití parkovacích míst v centru města při současném zachování finanční dostupnosti,“ dodal Václav Švenda.

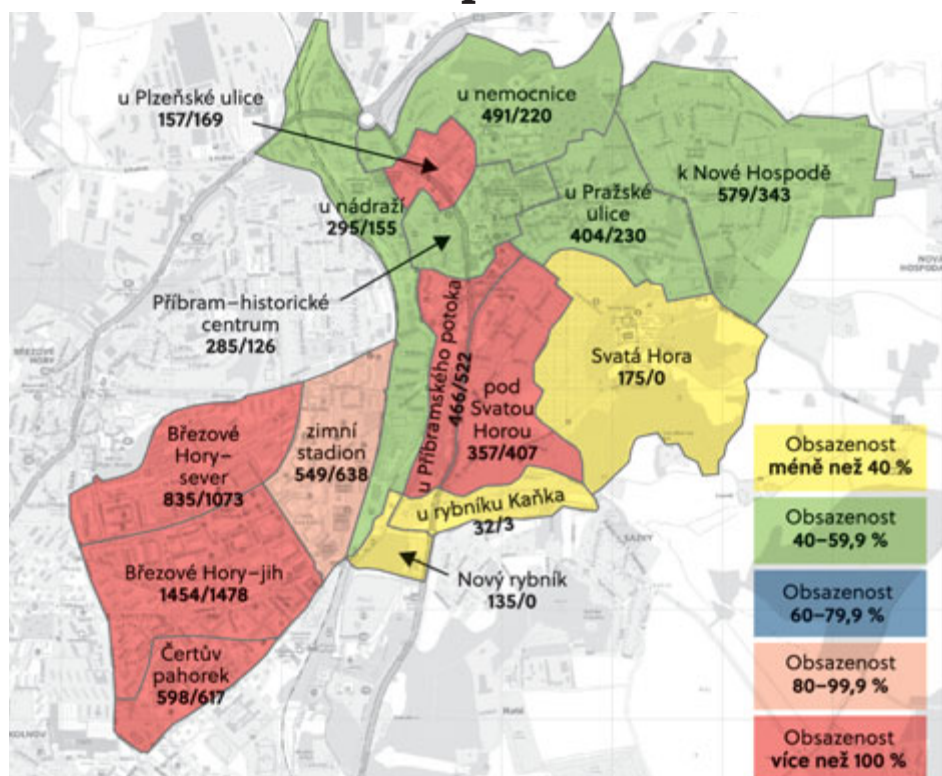
Systém zónování a zpoplatnění je nyní ve fázi přípravy. Diskutuje o něm vedení města, dopravní komise a zainteresovaní odborníci. Pokud se chcete seznámit s podrobnostmi, všechny materiály najdete na webu města pribram.eu v sekci věnované Odboru silničního hospodářství nebo pod zkrácenými odkazy bit.ly/33IC4PH a bit.ly/34hzadJ. Připomínky k navrhovanému systému můžete posílat vedoucímu Odboru silničního hospodářství Ondřeji Klečkoví (ondrej.klecka@pribram.eu).

■ Stanislav D. Břeň

Současná obsazenost parkovacích míst v noci

Čísla na mapě jsou v následujícím tvaru: kapacita parkoviště / reálný počet aut při měření. Zdroj: M.O.Z. Consult

Příbram musí opravit hned několik mostů a lávek

Město bude muset realizovat opravy nebo nové výstavby některých mostů ve svém katastru. Předpokládané investice budou ve výši přes 50 milionů korun.

Na mostu v ulici Špitálská bude třeba vyměnit zábradlí a vyčistit koryto a uliční vpusti.

Foto: Kahan

Příbram provedla kompletní prohlídku všech mostů a lávek, které jsou ve vlastnictví města. Některé mostní konstrukce se nacházejí ve velmi špatném stavu a budou vyžadovat rekonstrukci. „Je to velký dluh z minulosti. Některé mosty

a lávky jsou v dezolátním stavu. Z odborných posudků lze vyvodit, že jen na rekonstrukce nejhorších mostů budeme muset vydat desítky

veho objezdu u čerpací stanice MOL, hned vedle areálu Nového rybníka) je návrh na zrušení této lávky.“

V případě sedmi mostů je doporučena oprava, ke které je nutné mít projektovou dokumentaci. Půjde o mosty pro pěší ve Špitálské ulici, v ulici Březnická na Rynečku, u Q-klubu a v okolí Čekalíkovského rybníka. Další nejméně dva mosty budou vyměněny v areálu Nového rybníka. U některých mostů lze „pouze“ doplnit či vyměnit zábradlí. Pak bude možné most zařadit z kategorie „nepoužitelný“ do třídy „použitelný“.

Podle zprávy vypracované pro radu města bude nutné nadále pokračovat v postupných opravách a rekonstrukcích mostních objektů. „U některých mostních objektů je další hlavní mostní prohlídka plánována již po roce, aby byl soustavně monitorován jeho stav. A tím se předcházelo kritickému stavu, kdy již správce bude most nucen uzavřít z bezpečnostních důvodů,“ uvádí se v důvodové zprávě.

V mnoha případech bude třeba mostní objekt vystavět znovu, pro další se pak chystá komplexní rekonstrukce. Doporučení pro rekonstrukce jsou rozfázována v závislosti na technickém stavu mostů a lávek. Některé opravy musí být provedeny bezodkladně, v dalších případech to bude možné v termínu

Plán rekonstrukcí a oprav mostů

Odbor silničního hospodářství navrhl zadání projektové dokumentace a realizaci nové výstavby nebo oprav u těchto mostů:

- lávka pro pěší na Rynečku,
- lávka pro pěší v klidové zóně u Čekalíkovského rybníka (součást zelené páteře města),
- most pro vozidla v Plynárenské,
- most pro auta na Rynečku (předpokládá se spojení rekonstrukce s úpravou nepřehledné křižovatky),
- přemostění pro auta v ulici Pod Kovárnami (přes Litavku),
- most pro automobily ve Špitálské (výměna zábradlí),
- most pro auta pod Kaňkou vedle společnosti Elpro,
- lávka pro chodce ve Špitálské v blízkosti Hořejší Obory,
- lávka pro pěší ve Špitálské u parkoviště městské tržnice,
- lávka pro chodce u Q-klubu,
- lávka pro pěší na Flusárně,
- lávka u vlakového nádraží (rekonstrukce schodiště a případně další udržovací práce).

Na opravu čeká most v ulici Pod Kovárnami. Je třeba opravit celou nosnou konstrukci, vyrovnat svislice, před hlavní nosníky osadit svodidla a umístit značku omezující zatížitelnost.

Foto: Kahan

milionů korun,“ komentoval situaci příbramský místostarosta Martin Buršík.

Přehled mostů a lávek zpracoval Odbor silničního hospodářství. V důvodové zprávě se mimo jiné píše: „U osmi mostních objektů je stav zřejmý natolik, že je již diagnostika zbytečná a lze již nyní konstatovat, že je nutné zadat vypracování projektové dokumentace na nový mostní objekt. U jednoho mostu (vedle kruho-

do jednoho roku a jindy v horizontu do pěti let. Některé mostní konstrukce budou vyžadovat ještě další diagnostiku, aby se odhalil detailnější stav.

■ Stanislav D. Břeň

PORTÁL OBČANA

Spustili jsme portál občana města Příbram

portalobcana.pribram.eu

Neřešte úřední hodiny, nečekejte frontu u přepážky na úřadě. **24** hodin denně, **7** dní v týdnu je pro vás připravený náš městský úřad online.

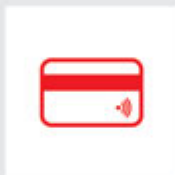

Co vám portál přinese?

Vaše data

Vyřešíte své agendy s automatickým předvyplněním vašich údajů. Portál budeme postupně rozšiřovat o další agendy, abyste už na úřad nemuseli osobně.

Platbu kartou

Díky platební bráně zde můžete přímo hradit poplatky za psa a za svoz odpadu či mít okamžitý přehled o osobních závazcích a pohledávkách s městem. To vše z pohodlí domova jako na e-shopu.

Bezpečnost

Přístup do portálu občana je plnohodnotně zabezpečený. Nemusíte se tak bát o jakýkoliv únik vašich dat.

Jak se zaregistrujete?

On-line (přes internet)

Pro přístup do portálu občana vám bude stačit certifikovaná elektronická identita, například eObčanka nebo MojeID. Proces registrace pak snadno vyřešíte díky jednoduchému průvodci. K přihlášení eObčankou budete potřebovat čtečku čipových karet, kterou pořídíte v obchodech s elektronikou.

Na městském úřadu

Zaregistrovat se také můžete na portalobcana.pribram.eu. Pro plnou aktivaci svého účtu si s platným dokladem totožnosti zajdete na Odbor občanských agend - ověřování listin v budově MěÚ Příbram v ulici Gen. R. Tesaříka 19. Jedna návštěva úřadu vám v budoucnu ušetří mnohem více cest na úřad.

portalobcana.pribram.eu

Jak dál s odváděním a čištěním odpadních vod v Příbrami (II.)

V minulém čísle Kahanu jsme seznámili čtenáře s problematikou odvádění a čištění odpadních vod, historií a funkcí čistírny odpadních vod a také s tím, že kapacita stávající čistírny je omezená, a proto již není možné napojovat další producenty odpadních vod na kanalizační síť. Tímto článkem bychom rádi navázali a představili čtenářům konkrétní potíže stávající ČOV a také nastínilí připravovaná řešení a opatření.

Vyřízení příbramské čistírny odpadních vod stále roste.

Foto: I. SČV

Obecně se při projektování čistíren odpadních vod podle platných norem vychází z předpokládané produkce organického (pro zjednodušení řekněme uhlíkatého) znečištění vyjádřeného v ekvivalentních obyvatelích (EO), vycházející z předpokládaného územního rozvoje města případně dalších odkanalizovaných lokalit. Podle této hodnoty se pak navrhuje velikosti jednotlivých nádrží i třeba výkony potřebných zařízení. Nejinak tomu bylo i v případě poslední rekonstrukce příbramské čistírny. Ta byla po zvážení předpokládaného územního rozvoje města a okolních obcí realizována tak, aby zvládla pojmout uhlíkaté znečištění do 76 300 EO. Jenže uhlíkaté znečištění není jediné, se kterým si musí čistírna podle stávajících právních předpisů poradit. Předepsané je také dosažení dostatečně nízkých koncentrací fosforu a dusíku ve

vypouštěné vyčištěné odpadní vodě. Jak se stále častěji ukazuje i v jiných městech a obcích, nemusí být výkon zařízení a velikost nádrží, která je dostatečná pro uhlíkaté znečištění, dostatečná pro znečištění dusíkaté. Celou situaci navíc komplikuje skutečnost, že v posledních letech dusíkatého znečištění v odpadních vodách vypouštěných do kanalizace z domácností přibývá, a to nejen v Příbrami. Příčina tohoto jevu není ještě plně objasněna, ale má se za to, že na vině je kvalitnější strava chudší na (převážně uhlíkaté) tuky, ale bohatší na dusíkaté bílkoviny. A tak zatížení příbramské čistírny stoupá v dusíkatém znečištění rychleji než v uhlíkatém. Právě tyto skutečnosti byly důvodem, proč bylo nezbytné skutečnou kapacitu čistírny ověřit.

ČISTÍCÍ SCHOPNOSTI OVĚŘIL POČÍTAČOVÝ MATEMATICKÝ MODEL

Odborné posouzení současné maximální kapacity městské čistírny odpadních vod (MČOV) provedla v roce 2019 společnost Aqua-Contact Praha. K ověření použila sofistikovaný matematický model, do kterého musela nejprve podrobně zadat veškeré technické i technologické parametry ČOV, včetně velikosti nádrží, výkonů a stavu zařízení, skutečných průtoků vody a informací o vstupní a výstupní kvalitě čištěné odpadní vody, a to ve všech sledovaných ukazatelích. Z výsledků provedeného modelování jednoznačně vyplulo, že ačkoliv MČOV

Příbram byla při rekonstrukci projektována na maximální kapacitu 76 300 EO, je její skutečná čistící schopnost výrazně nižší. Při současném stavu zařízení zvládne čistírna vyčistit maximálně stávající přítékající znečištění, které dosáhlo v loňském roce 45 464 EO a to bez jakýchkoliv další rezervy.

Díky tomuto závěru byla v letošním roce vyhlášena uzávěra kanalizace na připojování dalších producentů. Od 1. května 2020 je připojení na stokovou síť pouze podmíněné. Stavba nových objektů a nových kanalizačních přípojek bude sice povolena, ale vypouštění odpadních

Modernizace čistírny vyjde na minimálně 110 milionů korun

Prvotním a nezbytným nákladem pro započítání celého procesu modernizace a rekonstrukce bude vypracování projektové dokumentace s veškerou příslušnou legislativní inženýrskou agendou v řádech milionů korun. Vlastní náklady na modernizaci a rekonstrukci se budou pohybovat nad hranicí 110 milionů korun do výše téměř jeden a půl násobku této částky. To jsou investiční prostředky vysoko nad rámec finančních možností rozpočtu města Příbram a investice bude muset být řešena financováním z jiných zdrojů úvěrovou formou.

Od 1. května 2020 je povolení k připojení na stokovou síť pouze podmíněné.

”

vod z nich bude umožněno až po provedení celkové rekonstrukce a intenzifikace ČOV. Kanalizační řad a kanalizační přípojka může být za současné situace povolena a vybudována až na parcelu žadatele. Zde však je přípojka zazatkována a označena na povrchu k identifikaci konce a nesmí být propojena s vnitřním rozvodem kanalizace. Smlouva na vypouštění odpadních vod může být uzavřena a vypouštění odpadních vod podle ní poskytováno teprve poté, až budou splněny technické a kapacitní podmínky na ČOV. Celý podmíněčný proces oproti standardnímu zákazmu napojování slouží k možnosti klientů, kteří teprve připravují své stavební záměry provést celou etapu jejich přípravy a výstavby vyjma té konečné podmíněné právě kapacitou MČOV.

SITUACI KOMPLIKUJE ŠPATNÝ STAV STROJŮ A ZAŘÍZENÍ

Studie kapacitních možností čistírny se dále zaměřila na to, jak velké zatížení by byla čistírna schopná teoreticky zvládnout při stávající velikosti betonových nádrží, tj. bez potřeby finančně extrémně náročného budování dalších rozměrných betonových nádrží. Z modelování tohoto stavu vzešlo, že by bylo možné na čistírnu přivést znečištění od celkem 67 100 EO, avšak za cenu téměř kompletní obnovy strojního vybavení biologického stupně, obnovy a rozšíření řídicího systému a zkapacitnění kalového hospodářství.

Vedle vlastní nedostatečné kapacity strojně-technologických prvků čistírny přispívá k problematické situaci také špatný stav strojního vybavení, které je mnohdy původní a od poslední rekonstrukce se tak již pomalu blíží své životnosti a bude třeba jej v dohledné době nahradit novým. Spravedlivě je třeba poznamenat, že stav některých zařízení se již podařilo zlepšit díky provedeným střednědobým opravám zajištěným z prostředků města. Velkým přínosem bylo například provedení střednědobých oprav dmychadel a rekonstrukce vyhnívací nádrže včetně vystrojení. Výraznou pomocí bylo i osa-

zení nového hydraulického drapáku šterku a provedená výměna provzdušňovacích elementů v biologických nádržích nebo provedená výměna sond pro měření obsahu kyslíku v nádržích. Provedena byla také výměna plynoměru za nový a rekonstrukce strojovny včetně osazení záložního ventilátoru plynoměru a výměny nefunkčního hořáku zbytkového plynu a souvisejícího plynovodu. Ve špatném stavu pak je i nadále elektroinstalace včetně některých elektrorozvaděčů, analyzátor celkového fosforu, celý řídicí systém čistírny, mechanické předčistění, některá čerpadla. Poměrně významným nedostatkem ČOV je nemožnost přesné regulace nátoky odpadních vod na jednotlivé linky. Špatný stav zařízení se projevuje mimo jiné v jejich časté poruchovosti a také ve zvýšených nákladech na potřebné opravy zařízení. V roce 2019 došlo na stokové síti a čistírně celkem k 71 haváriím a náklady na jejich odstranění činily více než 2,5 milionu korun. Letos se stalo mnoho dalších havárií včetně havárie a odstavení dvou sekundárních dosazovacích nádrží ze čtyř a oprava tohoto pro chod čistírny absolutně nezbytného technologického prvku se finančně vyšplhá do řádů jednotek milionů korun. Současně však po opravě poslouží další desítky let.

VSTŘÍCH SVĚTLÝM ZÍTRKŮM – PLÁN ZVÝŠENÍ KAPACITY ČISTÍRNY

Zpracované odborné posouzení čistící schopnosti městské čistírny se nespokojilo pouze s vyčíslením skutečné stávající a maximální možné kapacity čistírny. Obsahuje také celou řadu konkrétních návrhů potřebných úprav a opatření pro dosažení maximální možné a potřebné kapacity ČOV. Doporučeno je zejména posílení řídicího systému, zvýšení výkonu dmychadel sloužících jako zdroj vzduchu a kyslíku pro mikroorganismy a také nezbytné úpravy kalového hospodářství čistírny.

Konkrétně byla navržena kompletní změna způsobu rozdělení a řízení nátoky na biologické linky a jednotlivé kaskády aktivčního procesu. Dalším opatřením je zrušení zaústění přebyteč-

Lze to i jinak. Alternativou jsou domovní čistírny a svozové jímky

Několik posledních let dochází k rozvoji domovních čistíren odpadních vod. Tato zařízení jsou využívána právě v situacích, kdy není možné se z nějakého důvodu připojit na veřejnou kanalizační síť. Některé odlehlejší městské části jako Bytíz a Zavržice, u kterých je připojení na veřejnou kanalizaci města nereálné, projevily zájem o decentralizovanou likvidaci odpadních vod pomocí právě domovních čistíren. Domovní čistírny jsou použitelné pouze tam, kde může být vyčištěná odpadní voda vypouštěna podle podmínek příslušného zákona. V případě, že se na parcele nebo její blízkosti nachází vodní tok, tak je možno vypouštět do tohoto recipientu, pokud to však správce vodního toku a povodí povolí. Většina stavebních parcel však tuto možnost neumožňuje a poté je možno vyčištěnou vodu vypouštět do vod podzemních. Zde je zásadní posudek hydrogeologa, který určí, zda je na pozemku možné vody zasakovat (určující je horninová skladba podloží, hladina spodní vody a řada dalších faktorů).

Pokud by nebylo možné vypouštět vyčištěnou vodu z domovní čistírny, tak je potřeba domovní čistírnu nahradit bezodtokovou jímkou s pravidelným vývozem odpadních vod fekálním vozem k likvidaci na čistírně odpadních vod. Povolení domovních čistíren vydává příslušný městský úřad a jeho odbor životního prostředí. Domovní čistírny doplňují nabídku zařízení decentralizovaného čištění odpadních vod, které byly dříve hojně používané, a to jímky (tzv. žumpy) a septiky. Domovní čistírny dokáží čistit vodu výrazně lépe než zmíněné septiky a ve srovnání s bezodtokovými jímkami dokážou pracovat s minimálními provozními náklady.

Provoz domovních čistíren však přináší i řadu povinností vlastníka, jako jsou pravidelná údržba zařízení, provádění sedimentační zkoušky ke zjištění množství kalu, odběr vzorků, dokládání výsledků na úřad, vedení provozního deníku a další. S těmito činnostmi je potřeba počítat i při rozhodování, zda si domovní čistírnu pořídit. Bez dodržování nutných provozních pokynů výrobce není možné dosahovat deklarované kvality vyčištěné vody.

Čistírna zahrnuje několik metod čištění odpadních vod.

Foto: 1. SčV

ného kalu před usazovací nádrže. V rámci dosažení cílové kapacity čistírny by mělo dojít k úpravě systému dodávky vzduchu a rozdělení do provzdušňovaných sekcí aktivčního procesu. Dalším z opatření je posílení zdrojů vzduchu a aeračního systému. Proces zkapacitnění s sebou nese i nutnost výměny zásobní nádrže chemického srážedla a obnovy technického vystrojení chemického hospodářství. Úprav by

Platí se i za vodu z odlehčovacích komor

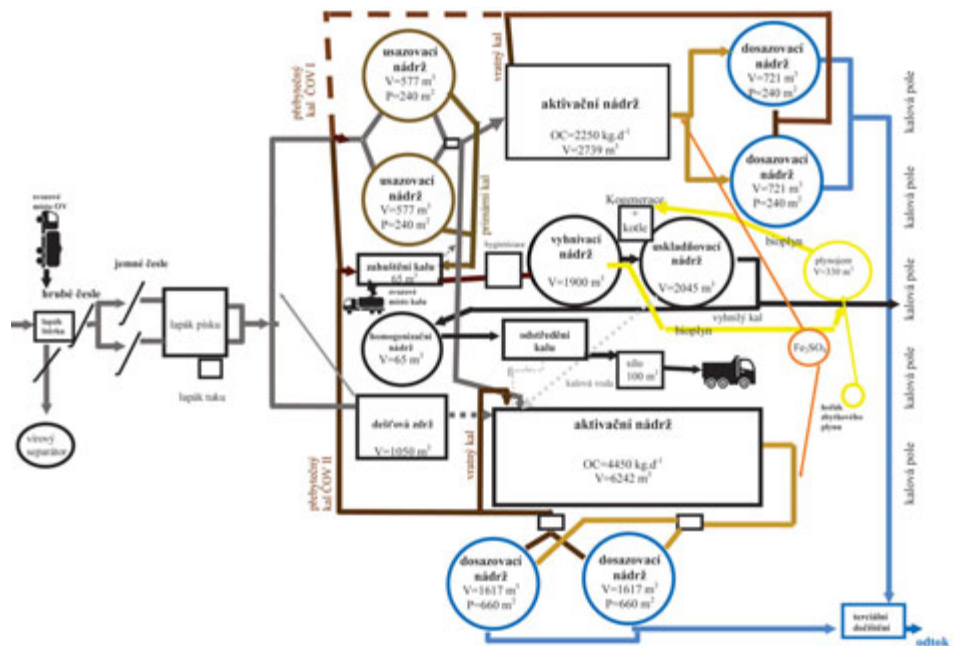
Vyřešení nedostatečné kapacity čistírny odpadních vod není jediným úkolem, který před městem Příbram jakožto vlastníkem kanalizace a čistírny odpadních vod stojí. Novela legislativních předpisů konkrétně tzv. Zákona o vodách přinesla některé nové komplikace. Předně došlo ke zpoplatnění odpadních vod vypouštěných do vodních toků z tzv. odlehčovacích objektů v areálech čistření odpadních vod. Tyto objekty byly na čistírnách v obcích, které odvádí dešťové i odpadní vody jednotnou kanalizační sítí řádně povoleny a vybudovány proto, aby nárazově přítoky vody po deštích nevyplavily užitečné čistírenské organismy z čistírny, a neohrozily tak účinnost čištění odpadních vod. Zatímco ještě do začátku loňského roku byly tyto vody považovány za dostatečně deštěm naředěné a mohly být vypouštěny bez povolení a zdarma, současná právní úprava již povolení na vypouštění těchto vod požaduje a také takové vypouštění zpoplatňuje. Jen za roky 2019 a 2020 přitom tento poplatek pro příbramskou čistírnu činil několik milionů korun.

Další odlehčovací komory, kde je voda dosud bezplatně vypouštěna za deště přímo do vodního toku, jsou pak umístěny přímo na kanalizační síti v centru města. U nich pak bude třeba do roku 2022 ověřit, zda splňují technické požadavky na výstavbu a provoz. Ty ovšem nejsou na státní úrovni dosud stanoveny. Nicméně pokud se ukáže, že tyto odlehčovací komory nebudou požadavky na provoz a výstavbu splňovat, budou od roku 2023 rovněž podléhat zpoplatnění. Je také možné, že v souvislosti se zpoplatněním takového vypouštění bude nezbytné tyto komory doplnit o zařízení pro měření průtoku (příp. sledování četnosti přepadu), případně zařízení pro automatický odběr vzorků, což bude představovat značné investiční náklady.

se měl dočkat i systém recirkulace vratného kalu a systém odtahu přebytečného kalu. Nezbytné je zkapacitnění stupně strojního zahuštění přebytečného kalu včetně dávkování organického flokulantu. Pro dosažení cílové kapacity ČOV je nutné rozšířit stupeň anaerobní stabilizace kalu a s tím související plynové hospodářství. Strojní zahuštění kalu by pro větší množství kalu bylo poddimenzované a je počítáno s jeho intenzifikací. Změn by se měl dočkat i přepravník kalu do kalového síla. Se všemi těmito úpravami je spojena kompletní obměna řídicího systému, který je již nyní postaven na zastaralé platformě bez možnosti rozšiřování. Tyto návrhy slouží i jako podnět k dalšímu postupu při rekonstrukci ČOV.

Provést navržená opatření nebude organizačně ani finančně jednoduché. Jelikož jde o velmi rozsáhlé změny ve všech částech čistírny, tak je

Schéma fungování příbramské čistírny

V - objem

P - plocha

OC - oxigenační kapacita

Detailněji je fungování čistírny popsáno v článku v Kahanu 10/2020 na str. 8-9 pod mezititulkem „Na znečištění si pochutnávají mikroorganismy“.

nutné přistoupit k etapizaci prací a úprav tak, aby bylo možno i za těchto náročných úprav čistírnu provozovat a pokud možno, co nejméně její provoz omezovat. V každém případě nebude příprava a provedení rekonstrukce snadnou záležitostí, a to ani pro projektanta, stavební dozor, město jakožto investora ani provozovatelskou společnost 1. SčV. Město Příbram se proto rozhodlo vypsát výběrové řízení na realizaci celé rekonstrukce tak, aby vítězná společnost ručila za celou přípravu a realizaci akce, tedy zajistila jak zpracování projektové dokumentace, tak vlastní realizaci stavby včetně technického dozoru. Ačkoliv je těžké v dnešní nejméně době cokoliv plánovat, předpokládá vedení města Příbram, že by do konce roku 2022 připravilo výběrové řízení a vybralo dodavatele stavby. Termín dokončení rekonstrukce se pak předpokládá v horizontu let 2023/2024. Poté by opět měli obyvatelé města a okolních obcí možnost připojovat nové nemovitosti na stokovou síť.

KOMU BUDE REKONSTRUOVANÁ ČISTÍRNA SLOUŽIT

Jak jsme se již zmínili v úvodu článku, je rekonstrukce čistírny odpadních vod nezbytná zejména pro umožňování napojování dalších obyvatel města a v jeho rozvojových zónách. Podle posledního generelu odvodňování se jen ve městě Příbram a jeho osadách předpokládá nárůst obyvatel ve výši 10 000 EO. V tomto počtu je mimo jiné zohledněno i zajištění odkanalizování osad Orlov, Lazec a Kozičín, které zatím kanalizaci nemají. Dále se počítá s rezervou pro rozvoj průmyslu a služeb v komerčních a industriálních zónách v rozsahu asi 3000 EO. Další znečištění pak přibude rozvojem v již připoje-

ných okolních obcích, jako jsou Háje, Podlesí, Trhové Dušníky, Lhota u Příbramě. To však bude z celkového objemu zanedbatelné a předpoklad je zde zhruba 1500 EO. Připravovaný návrh rekonstrukce čistírny také zohledňuje potřebu dovážet na městskou čistírnu odpadních vod odpadní vody z domovních jímek z městských osad a oblastí, kde se s výstavbou kanalizace

Rekonstrukce i legislativní změny mohou zdražit ceny stočného.

nepočítá a samozřejmě se zpracováním odpadních přebytečných mikroorganismů z domovních čistíren v těchto částech. Nová čistírna tak v tomto směru bude i nadále významným ekologickým zařízením a výrazně přispěje k ochraně životního prostředí oproti stavu, kdy obyvatelé z nepřípojených nemovitostí řeší likvidaci odpadních vod všelijak.

■ Robert Morávek, Petr Vašek, Roman Pecl
1. SčV

ADVENT A VÁNOCE V PŘÍBRAMI 2020

29. 11. – Zahájení adventu na nám. T. G. Masaryka

- rozsvícení vánočního stromu
- koncert skupiny Ginevra
- adventní trh
- řemeslné dílny
- vánoční koncert Základní umělecké školy, Příbram I

6. 12. – Bronzová adventní neděle na nám. 17. listopadu

- vánoční koncert Příbramské filharmonie
- Divadlo Víti Marčíka - Setkání před Betlémem
- adventní trh

13. 12. – Stříbrná adventní neděle na nám. 17. listopadu

- koncert Ivy Bittové
- živý betlém
- koledy a pohádky
- adventní trh

20. 12. – Zlatá adventní neděle na nám. T. G. Masaryka

- koncert písničkáře Pokáče
- pohádka O statečném kováři
- vánoční koncert Základní umělecké školy Antonína Dvořáka
- adventní trhy

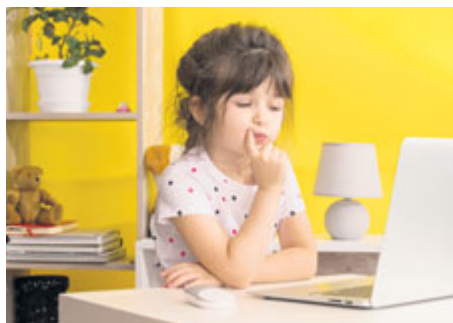
Změna programu vyhrazena. Některé avizované akce se nemusí uskutečnit z důvodu opatření souvisejících se šířením nemoci covid-19. Aktuální informace sledujte na našich webových stránkách.

Program na:

www.vanoce.pribram.eu

Může se stát klasická výuka doplňkem distančního vzdělávání?

Od poloviny července se Příbram usilovně připravovala na možnost, že školy přejdou opět k distančnímu vzdělávání, což se nakonec stalo 14. října 2020. Každá škola zřizovaná městem nyní začala naplňovat individuální plán, jak zvládat distanční vzdělávání.

Domácí učení je opět na pořadu dne.

Foto: Shutterstock

V srpnu ministerstvo školství zaslalo školám manuál, ve kterém doporučilo, aby si pro případ výuky na dálku kvůli epidemii covid-19 stanovily jednotnou platformu a způsob komunikace. Měly také zjistit možnosti zapojení dětí s cílem, aby případný přechod na distanční výuku byl maximálně plynulý a aby distanční způsob vzdělávání fungoval. Zadání reagovalo mimo jiné na skutečnost, že na jaře se výuky na dálku v celé republice nezúčastnilo 10 000 žáků a že existovala velká rozdílnost v zajišťování výuky prostřednictvím mnoha různých platformů v rámci jedné školy.

ZAČALI JSME O MĚSÍC DŘÍVE

Přesně o měsíc dříve, 17. července 2020, se na příbramské radnici konala první schůzka vedení města se zástupcem zapsaného spolku Techak (Technická akademie dětí a mládeže), který představil návrh projektu, jehož cílem by bylo zave-

dení metody LMS (Learning Management System) a distanční výuky do prostředí základních škol zřizovaných městem Příbram. Vzhledem k očekávanému epidemiologickému vývoji v podzimních měsících a předpokladu vydávání celostátních opatření, která se zcela jistě dotknou školního vzdělávání, představoval návrh projektu možnost, jak našim školám pomoci právě se zavedením jednotné platformy pro distanční výuku formou online. Během července a srpna pokračovala setkání a upřesňování nabídky a požadavků. Potvrzením správně nastavené cesty pro nás bylo uzákonění povinné distanční výuky před koncem srpna.

Nabídka projektu byla ředitelům základních škol a zaměstnancům zajišťujícím používání technických nástrojů pro výuku představena již druhý den tohoto školního roku. Přestože ani školy s přípravou na možnou distanční výuku nezháňaly, všichni ředitelé přivítali předkládanou nabídku. Intenzivní příprava na distanční výuku mohla začít.

Zapsaný spolek Techak na každé škole nejdříve analyzoval technické vybavení a vytipoval jeho potřebnost a potřebnost internetového připojení školy a všech žáků. Vytvořil také projektové týmy, podle podmínek zvolil jednu hlavní komunikační platformu a vytvořil krizové scénáře pro možné varianty distanční výuky. Na základě počáteční analýzy budou další části projektu uskutečňovány pro každou školu takzvané na klíč.

V rámci běžícího projektu se připravují ještě některé fáze: například proškolení všech zúčastněných nejen teoreticky, ale především formou praktických cvičení. Rovněž se budou precizovat pravidla pro poskytování zpětné vazby žákům,

rodičům a kolegům, nastavení využívání mezi-předmětových vztahů, způsoby podpory skupinové práce v online prostředí, zajištění technické a metodické podpory pedagogů či stanovení harmonogramu online porad, konzultací a předávání informací.

PŘÍNOSY PRO ŠKOLY, ŽÁKY I RODIČE

Přínosem je jednotná ucelená strategie a koncepce ve všech příbramských školách, příležitost pro zavedení formativního a sumativního (celkového) hodnocení, možnost přehodnotit přístup k výuce a příležitost pro zavedení moderních forem výuky. Takto nastavená distanční výuka online by měla být přínosem i pro rodiče, kteří tak mají (např. pro kontrolu) dálkový přístup k obsahu výuky, kterou jejich děti již absolvovaly. Měla by se stát benefitem i při běžném provozu školy. Celý projekt obnáší mnoho dalších aspektů, které ve výsledku pomáhají žákům, škole i rodičům při zvládnutí distanční výuky online. Pokud se vrátíme k otázce v titulku, pak můžeme s klidem odpovědět, že ve školách zřizovaných městem Příbram by to neměl být žádný problém. Školy naplňují zákonnou povinnost distanční výuky a využíváním online výuky z důvodu vyhlášených opatření v oblasti vzdělávání v době nouzového stavu od 14. října se již toto přesvědčení několik dní potvrzuje.

■ Zorka Brožíková
místostarostka města

Robotika zahýbe i Příbramí

Příbram byla opět úspěšná s žádostí o grant v rámci vzdělávacího programu Evropské unie Erasmus+, a tak bude v letech 2020–2023 společně se ZŠ Jiráskovy sady, ZŠ 28. října a s volnočasovým centrem Techak Březnice zaměřeným na vzdělávání v oblasti ICT a digitálních technologií realizovat projekt s názvem Robotika hýbe světem. Zahraničními partnery projektu jsou partnerská města Příbrami – nizozemský Hoorn a slovenský Kežmarok – a jejich základní školy a centra volného času.

Tématem tříletého projektu Robotika hýbe světem je, jak už název napovídá, robotika. V každém projektovém roce budou partneři pracovat na konkrétním tématu – žáci i učitelé se naučí ovládat malé roboty Ozoboty, vyzkouší si práci s robotickou stavebnicí WeDo a zapojí do výuky nástroje virtuální reality. Techak Březnice připraví kurzy pro české i zahraniční partnery a bude hlavním garantem výstupu projektu, kterým bude metodická příručka robotiky určená pro učitele základních škol ve všech partnerských zemích. V průběhu projektu budou vznikat pracovní listy k výše uvedeným tématům a zajímavým výstu-

pem budou i virtuální medailonky všech zapojených měst.

Úkolem města Příbram jako garanta celého projektu bude zajistit zdárné plnění pracovního plánu a koordinovat zahraniční výjezdy. V každém městě se uskuteční jedno projektové setkání všech partnerů a jedno setkání pro žáky a učitele zapojených škol. Příbramští žáci se tedy vydají do Nizozemska a na Slovensko a naopak budou hostit zahraniční partnery. V období mezi těmito setkáními bude probíhat práce na projektu prostřednictvím platformy eTwinning. „Žijeme v digitálním světě a robotika je aktuálním tématem. Je velmi

důležité rozvíjet počítačové dovednosti žáků již vraném věku. Spolupráce se zahraničními partnery přispěje i k rozvíjení jazykových, komunikačních i interkulturních dovedností všech účastníků,“ řekl starosta města Jan Konvalinka a dodal: „Přeji, ať se projekt vydaří a roboti hýbou našim školním i neškolním světem.“

■ Eva Švehlová
Městský úřad Příbram

Neustále vás prudili...

„Buzerace byla všudypřítomná. Policie mohla všechno a StB byla ještě horší parta, člověka dokázali systematicky zničit. Už nešlo o životy jako v 50. letech, ničili vás existenčně. Neustále vás prudili – kvůli vlasům, oblečení, smýšlení.“

Na snímku zprava Jan Foll s dramatikem a novinářem Karlem Steigerwaldem a pozdějším českým prezidentem Václavem Havlem přibližně v polovině 80. let 20. století.
Foto: archiv Jana Folla

Jan Foll se narodil 7. března 1951 v Pardubicích. Maminka byla v domácnosti, tatínek Dobroslav Foll se živil ilustrováním naučných knih pro děti a Jan na něj vzpomíná jako na ohromně pilného člověka. Po válce vstoupil do komunistické strany a jejím členem byl až do roku 1968.

SRPEN 1968 OTEVŘEL LIDEM OČI

Jan Foll vystudoval Akademické gymnázium ve Štěpánské ulici v Praze. Zajímal se o literaturu a s nadšením prožíval éru Pražského jara v roce 1968, kterou přerušila invaze vojsk Varšavské smlouvy v srpnu téhož roku. Jan ji prožil s tehdejší přítelkyní a kamarády na letním domě u Konstantinových Lázní. Když pak v září nastoupil do posledního ročníku na gymnáziu, šok z invaze dolehl i na některé učitele. „Měli jsme ruštinářku, paní Rakovičovou, takovou zásadovou a velmi proruskou ženu. Po invazi úplně otočila, nesla ji dost osobně. Zanevřela na komunisty a v hodinách se neostýchala o tom mluvit. Mnoha lidem srpen 1968 otevřel oči. My mladí jsme to asi nevnímali tak tragicky jako naši rodiče v produktivním věku. Jen hrstka vzdorovala aktivně, někteří naopak dost aktivně kolaborovali.“

Ani Janův tatínek invazi neschvaloval, z komunistické strany ihned vystoupil a až do konce života z něj byl zapísaňlý antikomunist. S nově nabitým odporem ke komunismu přišly i existenční problémy. Nesměl už dál ilustrovat knihy. Po nějakém čase začal spolupracovat s architektky a kreslil jim realizace. Těžce ale nesl nastupující normalizaci, zemřel předčasně v roce 1981.

Jan Foll se v lednu 1969 zúčastnil pohřbu Jana Palacha a v září začal studovat na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy historii a filozofii. Měl štěstí, že na fakultě zažil ještě svobodného ducha než v rámci prověrek pro-

gresivní učitele (jako třeba Jana Patočku) vyhodili.

STRACH SPOLEČNOST POMALU OPOUŠTĚL

Jana Folla vždycky lákal film. Po studiích v roce 1974 nastoupil do Ústřední půjčovny filmů, kde pracoval až do roku 1990 jako dramaturg filmových titulků. Spolupracoval s mnoha zajímavými lidmi, dostal se i k zahraničním snímkům. V disentu se tehdy ještě neangažoval, sledoval ale jeho počínání, které vyvrhlo v podobě Charty 77.

V 80. letech ho Karel Steigerwald seznámil s Václavem Havlem. „Obdivoval jsem ho jako dramatika i jako člověka. Zásadně mě ovlivnil svou velkomyslností, humorem, inteligencí a tolerancí. Tvrdě si stál na svých názorech, zároveň dovedl smířovat lidi. Měl přirozenou autoritu a neustále pracoval. Přiměl mě ke spolupráci s tehdy ilegálními Lidovými novinami, do kterých jsem poslední rok před revolucí pod pseudonymem psal.“

V době Palachova týdne v lednu 1989 StB Václava Havla zatkla a na několik měsíců uvěznila, propustili ho předčasně v květnu 1989. „V jeho bytě na nábřeží pořádal uvítací mejdan, bytem prošlo několik stovek lidí. Už se ho tehdy nebáli přijít pozdravit. Ještě s dalšími tam vymyslel koncept petice *Několik vět*. Četl jsem původní text, který pak Havel konzultoval nejen s disidenty, jako třeba Sašou Vondrou nebo Janem Rumlem, ale i s šedou zónou, jako jsem byl já. Podepsal jsem tu petici a pak jsem s Pavlem Rýmským a Janem Rejzkem začal sbírat podpisy. Podílela se na tom i moje žena. Řetězově se to šířilo a nasbírali jsme stovky podpisů. Pak se ti signatáři četli ve Svobodné Evropě nebo Hlasu Ameriky.“

RYCHLÝ KONEC

V červnu 1989 šířil Jan Foll petici *Několik vět*, 17. listopadu už demonstroval na pražském Albertově společně se ženou a sedmiletou dcerou Klárou. 18. listopadu 1989 byl u vyhlášení generální stávky v divadle S. K. Neumanna (dnes Švandovo divadlo - pozn. red.), o den později v Činoherním klubu jako pozorovatel při zakládání Občanského fóra.

V úterý 21. listopadu zaslechl z rozhlasu zprávu, že se delegace Občanského fóra sešla s premiérem Ladislavem Adamcem. „To jsem považoval za první zlom, ale definitivní jistotu, že režim padne, jsem cítil až v pátek 24. listopadu 1989. V *Laterně magice* se konala tisková konference Občanského fóra, kam už přijely i zahraniční televizní štáby. A doprostřed té tiskovky přišla zpráva, kterou přečetl Jiří Černý, že předsednictvo Ústředního výboru KSČ složilo svoje funkce. Lidé řvali nadšením a to jsem si řekl, že už je asi definitivní konec, když to vzdali.“

Silvestr 1989 strávil Jan Foll v domě Kovo-průmyslu na Smíchově, kde Václav Havel, tehdy už zvolený za prezidenta Československé socialistické republiky, pořádal pro svoje přátele večírek pod taktovkou bratří Cabanů. Počáteční fázi

Projekt Příběhy našich sousedů jde do finále

Od loňského října pracují týmy žáků a studentů z Příbrami a Milína na projektu *Příběhy našich sousedů* společnosti Post Bellum. Měly za úkol vybrat si pamětníka, natočit jeho vzpomínky na dvacáté století a publicisticky je zpracovat. Někteří si vybrali rozhlasovou reportáž, jiní video reportáž, jedni se pustili do animace.

Původně půlroční projekt se kvůli epidemii koronaviru značně protáhl. Školy se zavřely pár dní před tím, než měli žáci vyrazit za redaktory, kteří jim pomáhali s tvorbou reportáží. Závěrečná prezentace projektu, která se měla konat 22. dubna, neproběhla, náhradní červnový termín se odsunul na neurčito. Na zrušenou výuku plynule navázaly letní prázdniny. O nich žáci nezaháleli a snažili se dokončit, co se dalo, v září dotvořili všechny reportáže. Závěrečná prezentace v aule Waldorfské školy, naplánovaná na 23. října, kvůli aktuální situaci opět neproběhla. Žáci svoji práci, za kterou jim patří velký dík, veřejnosti přece jen představí, ale bezpečnou online formou. Živé vysílání se uskuteční v první polovině listopadu, přesný termín ještě stanoven není. Sledujte web města, Facebook (*Příběhy našich sousedů*), kde se dozvíte termín konání prezentace i další podrobnosti.

■ ms

rekonstrukce země pomyslně uzavřely první svobodné volby v červnu 1990.

Ve stejném roce Jan Foll skončil v Ústřední půjčovně filmů a na výzvu Jiřího Kantůrka nastoupil do Československé televize jako dramaturg, kde pracoval do roku 1992. Poté se živil jako nezávislý publicista a dramaturg. Do roku 1997 vedl kulturní rubriku *Lidových novin* a přispíval do různých časopisů (např. *Xantypa*, *Respekt*, *Týden* a další). Jako publicista jezdí také na Febiofest nebo na Mezinárodní filmový festival v Karlových Varech, kde se pravidelně potkával s Václavem Havlem. Přátelili se spolu až do jeho smrti v prosinci 2011. Václav Havel podle slov Jana Folla v české společnosti fatálně chybí, jeho autorita i soustavná práce. Jan Foll žije se svou ženou v Praze.

Vyprávění Jana Folla natočili v rámci projektu *Příběhy našich sousedů* společnosti Post Bellum studenti Gymnázia Příbram, Legionářů 402, Lucie Čermáková, Petr Hegedus a Viktorie Stašová pod vedením učitele Václava Havlíčka.

■ Magdaléna Sadravetzková
Post Bellum

Putování Petra Sedmilháře mi osvětlilo původ mého zrození

V listopadu by měla být v Příbrami odhalena pamětní deska, která připomene dvě významná výročí, která se vážou k příbramskému rodáku Janu Drdovi. Při té příležitosti Kahan hovořil s jeho synem Petrem Drdou, který vzpomíná na dětství, rodinné poměry, vztah Jana Drdy ke vzdělání i kultuře a hovoří také o tom, jak se spisovatel vyrovnával se svým politickým angažmá v 50. letech minulého století.

Petr Drda letos oslavil 76. narozeniny.

Foto: Petr Drda

NA JAŘE JSME SI PŘIPOMNĚLI 105. VÝROČÍ NAROZENÍ A V LISTOPADU JE TO PŮL STOLETÍ OD ÚMRTÍ VAŠEHO OTCE A PŘÍBRAMSKÉHO RODÁKA, NOVINÁŘE A SPISOVATELE JANA DRDY. KAM SAHAJÍ VAŠE PRVNÍ VZPOMÍNKY NA DĚTSTVÍ?

Narodil jsem se v srpnu 1944 a jako své první mlhavé vzpomínky si vybavuji stísněný byt poblíž holešovického přístavu, kde jsme žili až do začátku roku 1947. Tam se naše rodina rozrostla. Po mé starší sestře a po mně přišla krátce po válce na svět druhá sestra. Rodina s třemi dětmi se rok nato stěhovala na Nové Město do bytu po zesnulém Eduardu Bassovi, který byl již od sklonku 30. let blízkým přítelem mých rodičů a měl se také stát jedním z mých kmotrů.

Můj tatínek, přestože pocházel z vysloveně „problematických“ poměrů, byl velmi vzdělaný člověk s neobyčejnou inteligencí a nadáním. To jsem poznával jak v dětství, tak i v dalším životě a vážil jsem si toho. Rodiče se k nám chovali obětavě, a to zejména v časech poválečných, v období, kdy v poničené republice nevládl žádný velký blahobyt. Byt na Jiráskově náměstí, do nějž jsme se nastěhovali, byl přes rok osiřelý, doslova vylopučený. Celý dům byl poškozený bombardováním ze 14. února 1945. Byl to onen americký nálet, který bývá různě vykládán, já ale stále věřím, že šlo o tragický omyl v navigaci. Dům i byt vyžadovaly velké opravy a značné prostředky. Tatínek do oprav bytu vložil veškeré

peníze, které po válce vydělal nebo si vypůjčil. Byt se podařilo opět obnovit, ale dluh spojený s renovací potom otec obtížně a dlouho splácel. To nám poznamenávalo život. Mívali jsme jen prostou stravu, jak tehdejší lístkový přidělový systém dovozoval. Dodnes na to vzpomínám, protože v stáří některé chutě znovu objevuji: brambory na loupáčku, škušánky, hrachovou kaši, palačinky jen slabě potřené povidly, česnečku, topinky s česnekem..., a chlebovou polévku, kterou jsem ovšem ze srdce nenáviděl. Tatínek s maminkou se nám věnovali vzorně, jak jen to šlo. Táta nás učil, oba nám četli pohádky a vyprávěli různé příběhy, brali nás na procházky do Stromovky, Zátor i širšího okolí. Rodiče též dbali, abychom se již od dětství učili cizím jazykům. Když se dívám zpět, musím říci, že moje rané dětství bylo díky rodičovské péči a výchově šťastné.

Později nás tatínek vedl k poznávání přírody, tedy i kraje Příbramska a Dobříšska, celého Podbrdská. Znal tam kdekerou vesnici. Dodnes tu zřejmě žije mnoho našich vzdálených příbuzných, které jsem osobně nikdy nepotkal. Stačí zajít na venkovské hřbitůvky v okolí Příbramě, a nacházím hroby rodiny Drdů. Nejvíce je jich na hřbitově v Pečicích a bývaly také na starém příbramském hřbitově.

MLUVILI JSTE O RODINÁCH VAŠICH RODIČŮ?

Z toho si pamatuji poměrně málo. Bohužel jsem tehdy zmeškal příležitost, abych se mohl vyptávat na minulost jejich rodin. Podrobnosti jsem získával z otcových zápisů nebo z vyprávění příbuzných. Obě rodiny - otcova i matčina - byly, řekněme, na dosti skromné sociální úrovni. Je to přitom paradox, protože rodinný rodokmen z tátovy strany sahá do Pečic až k roku 1570, a tedy před dobu císaře Rudolfa II. Mám díky otcovu pátrání své předky zaznamenané, tak jak šli v přímé linii až do současné doby. Jsem 12. nebo 13. známá generace rodu, k níž mezi tím přibyly další tři. Ze strany matčiny, pocházející od Týna nad Vltavou, to bylo složitější: její rodiče se jmenovali Novákové a sestavit delší rodokmen bylo větším oříškem. Přesto je zpracován do 18. století.

CO JSTE SE DOZVĚDĚL O SVÝCH PŘEDCÍCH?

Původně sedláci, časem chalupníci, domkáři nebo i bezzemci, jak se rodiny postupně rozrůstaly a majetky i pozemky dělily. Byli spjatí s půdou, v krajině, kde se se narodili a vyrůstali, a kterou mohli jenom nesnadno a výjimečně opouštět. Předci z otcovy strany žili v okruhu asi 15 kilometrů kolem Pečic, blízko městečka Milín. Tam je náš původ a donedávna největší výskyt staročeského prezdívkového jména Drda. Rodina matky žila v Temelíně u Týna nad

Vltavou. I její předkové obdělávali půdu a mnozí byli také voraři. Až do první poloviny 19. století však mezi mými předky z obou stran převládali rolníci, případně příležitostní řemeslníci či nádeníci. Teprve poté, co bylo v roce 1781 zrušeno nevolnictví a v roce 1848 také poddanství, nastala příležitost, aby někteří z rodných vesnic odcházeli. Můj prapraděd, který se narodil v Kamenné u Milína, přešel do Příbramě, kde se stal havířem. Další rodinná historie je poznamenána právě havířstvím a těžkým hornickým životem. Povolání předků se velmi často objevovala v tátově literární tvorbě. Byli to lidé důvěrně obeznámení s okolní přírodou, se šachtami a jejich tajemstvími.

Jan Drda jako padesátník po polovině 60. let.

Foto: archiv Petra Drdy

JAKÉ BYLO TATÍNKOVO DĚTSTVÍ?

Táta byl vychováván jako jedno z nejubožejších příbramských dětí. Když mu bylo šest let a jeho jediné vlastní sestře čtyři roky, maminka jim zemřela; stali se sirotky. V prvních měsících se jejich otec o ně sice staral, ale bohužel musím říci, že podle toho, co jsem se dozvěděl, i podle toho, co jsem zažil a slyšel vyprávět, to byl člověk, který byl velmi nezkratný, nezodpovědný, přelétavý a bez hlubšího zájmu o rodinu. Za necelý rok se podruhé oženil. I toto druhé manželství trvalo poměrně krátkou dobu. Můj děda, tátův otec, pak zmizel kdesi v nenávratnu.

A VÍ SE, KAM A NA JAK DLOUHO?

Děda se objevil až po válce, teprve když táta začal být známějším autorem. Musím říci, že děda byl snad čtyřikrát ženatý, žádné z jeho manželství však nebylo zvláště povedené. Nako-

nec žil poměrně poklidně ve svém pátém vztahu s poslední partnerkou. Dožil se 84 let. Znal jsem se s ním ale velmi málo. Nikdy se k nám dětem nechoval jako skutečný dědeček. Jeho zájem by se dal vyjádřit takto: Petříčku, prosím tě, neměl bys pro mne nějakou volnou korunku? Potřeboval bych něco do kapsy.

Můj otec po smrti své maminky a po rozpadu otcova druhého manželství dostal úředně poručníka. Zprvu se o obě děti starali adoptivní rodiče tátovy maminky. Když však zanedlouho oba zemřeli, děti se ujala babička Drdová. Ta však byla velmi chudá vdova, musela pracovat jako nádenice v příbramském pivovaru a na zaopatření obou dětí neměla dost prostředků. Proto sestru Marii poslali do sirotčince.

KAM CHODIL JAN DRDA DO ŠKOLY?

Když táta vychodil příbramskou obecnou školu, šel do učení. Začal se učit klempířem, ale vydržel pouze dva měsíce. Stala se mu hrozná příhoda. Při opravě střechy jedné kostelní věže uklouzl a stačil se zachytit okapu. Málem ho to stálo život.

Naštěstí mohl otec nakonec vstoupit jako stipendista na příbramské gymnázium. Až do jeho dokončení tak mohl zůstat žít s babičkou; starali se pak o sebe navzájem.

CO SE DĚLO SE SESTROU VAŠEHO OTCE?

Otcova sestra Marie žila v sirotčinci, který již od roku 1855 spravovaly Školské sestry, jeptišky z kongregace zaměřené na výchovu dívek. Nemajetným poskytovaly i zabezpečení a další vzdělání. Teta tak mohla v roce 1936 i odmaturovat. Jak sama vzpomínala, během let poznala život a laskavost sester. Sama se proto rozhodla do kongregace vstoupit a přijala řeholní jméno Marie Benediktina. V kongregaci pak zůstala celý život až do své smrti v roce 2004. Měl jsem k ní od svého dětství velmi vřelý a blízký vztah, stejně jako můj otec, který ji vedle mojí maminky bral za svou nejbližší osobu a důvěrnici; miloval ji a ctil.

Tažení proti církvi v roce 1950 těžce zasáhlo i Školské sestry. Jejich domy byly zrušeny a sestry vykážány do vysídlených okrajových oblastí republiky. Teta s dalšími sestrami skončila v Javorníku ve Slezsku. Tam žila až do poloviny 90. let, kdy se zbytek stárnoucích sester uchýlil do Štěplovce u Opavy. Zde teta také dožila.

Byla to moudrá osoba s velkým vypravěčským talentem a bohatými životními zkušenostmi. Sestry, ač pochopitelně neměly vlastní rodiny, se staly výraznou součástí života pohraničního Javorníku, městečka v kraji v padesátých letech „téměř bez zákona“. Měla také velký vliv na život, jednání a rozhodování mého otce, v mnoha směrech ho usměrňovala. S tetou jsem byl v úzkém kontaktu až do její smrti.

VRAŤME SE ALE KE STUDIÍM JANA DRDY...

Potom, co se otci podařilo nastoupit na příbramské gymnázium, začal již počátkem 30. let psát první divadelní hry pro studentský dramatický kroužek. Námětově i režijně byly hry silně ovlivněny Osvobozeným divadlem Voskovce a Wericha. Po maturitě začal studovat srovnávací lingvistiku na Univerzitě Karlově, měl skvělou jazykovou přípravu z příbramského

Petr Drda

Narodil se 12. srpna 1944 do rodiny Jana a Emílie Drdových, z jejichž manželství vzešlo celkem pět dětí. Vystudoval archeologii a dosáhl titulu PhDr. Během své profesní dráhy archeologa se zaměřoval na historii Keltů. Výrazně se podílel na výzkumu hradiště Závist nad Zbraslaví a několika dalších. Přednášel na českých i zahraničních univerzitách. Nyní je na odpočinku. Je autorem řady odborných publikací.

gymnázia. Ovládal latinu a byl schopen plynule latinsky hovořit. Stejně tak byl schopen číst řecké texty. Latina mu později usnadnila cestu k jiným románským jazykům - španělštině a italštině. Během studia si přivydělával kondicemi na skrovné živobytí, které však nestačilo na zaopatření jeho i příbramské babičky. Proto svá studia nedokončil.

Během pražských studií začal otec také psát do různých časopisů, seznámil se zde s lidmi z kulturních a intelektuálních kruhů, kteří na něj měli velký vliv. V té době také poznal i Eduarda Basse, jehož tátovy prvotiny zaujaly. Dal mu proto v roce 1937 příležitost pracovat ve zlínské redakci Lidových novin, jichž byl šéfredaktorem. Ve Zlíně otec pobyl necelý rok, v květnu 1938 na Bassovo pozvání začíná pracovat v pražské redakci. Zde měl jedinečnou příležitost poznat významné osobnosti Lidových novin

Hrob Jana Drdy na hřbitově v Dobříši.

Foto: Petr Drda

jako Karla Čapka či Karla Poláčka. V redakci se též seznámil s mou matkou Emilií, která byla tehdy v redakci zaměstnána. S ní se v květnu 1940 oženil.

Táta zůstal pracovat v Lidových novinách až do heydrichiády. Tehdy začala být v redakci situace nesnesitelná, bylo sem dosazeno několik kolaborantů. Vzhledem k tomu, že otec měl již zkušenosti i ze scénaristické práce, využil pozvání Lucernafilmu a jeho šéfa Miloše Havla. Havel ostatně dal na Barrandově práci i mnoha dalším lidem, které tak ochránil před nuceným nasazením v Říši.

NEPSAL V TÉ DOBĚ OTEC UŽ ROMÁNY?

Ano, současně s prací v Lidových novinách začal s prvními romány. Prvním bylo Městečko na dlani, které se stalo velmi brzy bestsellerem. V anketě Lidových novin byl pak román označen

za nejlepší beletrii roku 1940. Málo známá je skutečnost, že Městečko na dlani bylo v roce 1943 vydáno v Londýně pro české vojáky. Román byl také velmi úspěšně zfilmován a patří do „zlatého fondu“ české kinematografie.

Román Živá voda (1942) je životopisný, velmi dobrý, nedosáhl však popularity Městečka. Čtenářsky nejméně přístupným je třetí román Putování Petra Sedmilháře. Psychologický příběh, pohybující se na hranici horečnatého snu a reality. Vzbudil zájem nejen kritiky, ale i odborníků z oboru psychologie a psychiatrie. Zaujal Egona Hostovského, jenž Sedmilháře označil za jedno z nejlepších děl české literatury.

JAKÝ JE VÁŠ NÁZOR NA TOTO DÍLO?

Nebudu teď sám hodnotit literární kvalitu románu, ale spíše se zmíním o velmi osobní vazbě k této knižce. 10. listopadu 1943 totiž tatínek přinesl první autorský výtisk. V ten den měla moje starší sestra své třetí narozeniny a tatínek do knihy napsal věnování mé mamince. Já se pak téměř přesně na den o devět měsíců později narodil.

A CO HRÁTKY S ČERTEM?

Správně je připomínáte. Hra vznikla již v roce 1943 na popud režiséra a dramaturga Národního divadla Jiřího Frejky. Pro svůj „jinotajný“ obsah však mohla být uvedena až po konci války. V Národním divadle po premiéře, obsazené vynikajícími herci, sklídila ihned velký úspěch. V roce 1956 se jí dostalo i filmového zpracování, které je doposud pravidelně i několikrát za rok uváděno v televizi.

Pozoruhodné je, že Hrátky s čertem si velmi oblíbilo polské publikum. Hrají se v divadelních, televizních i loutkových úpravách.

Přestože hra byla někdy vykládána jako protináboženská, nikdy tak nebyla zamýšlena. Tím jsem si zcela jist. Jakkoli se to může při jeho známém pozdějším politickém životě zdát paradoxní, byl táta v hloubi duše nábožensky založeným člověkem. Vždy se pokládal za venkovana a člověka, který měl blízko k lidové zbožnosti. Vyznal se v Bibli a rád hovořil s duchovními, často latinsky.

■ Stanislav D. Břeň

Celý rozhovor najdete na webu kahan.pribram.eu

Příbram Hanuše Jelínka - literární soutěž pro mladé i zralé

Příbram Hanuše Jelínka je literární soutěž pro mládež, která se zrodila v hlavách příbramských knihovníků v roce 1996. Už od prvního ročníku byl hlavní (ale ne jedinou) cenou pro ohodnocené autory almanach vítězných prací. Od roku 2014 mají almanachy také elektronickou podobu. Najdete je na webových stránkách knihovny, některé tištěné ročníky se dají v knihovně i koupit.

Za 24 let soutěže Příbram Hanuše Jelínka jí prošly stovky nápadníků spisovatelského řemesla. O některých už jsme dále neslyšeli, pro některé se stala práce s českým jazykem povolením. V každém případě platí, že umět krásně formulovat své myšlenky a sny je velký dar pro řešení jakékoliv životní situace.

Letošní ročník soutěže byl výjimečný. Soutěžilo se totiž bez horní věkové hranice. Celkem se zúčastnilo 112 autorů ve věku od 12 do 83 let. Soutěž byla vyhlášena v březnu. Vlivem epidemie byli lidé doma, a psali a psali. V dubnu své práce poslali, členové poroty poté četli a četli. O prázdninách už jsme věděli, která díla budou uvedena v almanachu vítězných prací. Potom

už přišla na řadu běžná redaktorská práce, korektury a grafická úprava textu. V září už byl almanach na světě. Sluší se poděkovat 1. SČV za finanční pomoc s realizací knihy.

Na 3. října jsme připravili slavnostní předávání cen s hudbou a hodokvasem. Z pochopitelných důvodů jsme celou slávu zrušili. Soutěžící však o své ceny nepřišli. Příbramští si dárky odnesli z knihovny osobně, přespolečně jsme je poslali poštou.

■ **Katka Nolčová**
Knihovna Jana Drdy

Foto: KJD

Nic, jen voda

Úryvek z vítězné práce Markéty Machové

Slabé uvědomění tíhy těla, tlaku na hrudi. Jemný šum v uších. Lehce pohnula prsty levé ruky, ale nedokázala je natáhnout. Malátné tělo na hraně spánku. Plíce se roztáhly. Její hrud' se instinktivně zvedla, aby nabrala vzduch. V tu chvíli jí však projela ledová vlna. Ostrá jako čepel nože, studená jako ocel. Prudce otevřela oči a její tělo se vymrštilo do prostoru kolem.

Nemohla dýchat. Nebylo co dýchat. Do úst jí vtékala voda. Nebylo o co se opřít, kam šlápnout. Voda. Všude kolem ní. Nekonečná hluboká prázdnota, která se rozprostírala kolem ní. Jen kdesi nad sebou spatřila slabnoucí modř v jakémisi něžném oparu. Divoce kopala nohama, ruce se neměly čeho chytit. Všude kolem vířily tisíce průzračných bublin a stříbřitě lesklé prameny dlouhých vlasů, které se rozplývaly volně kolem ní. Tak klidně se vznášející v nehybné mase tekuté tmy. Vyrázila za světlem. Za mlhou někde nad sebou. Cítila, jak se dusí - na kraji vědomí. Štípalo ji v prázdných průdušnicích, zoufalé pálení v plicích, hučení v hlavě, bolest, nucení na prázdno otevřít ústa. Šílený tlak, který se jí snažil roztrhnout zevnitř. Natáhla ruce před sebe v zoufalém a posledním gestu. Ozvalo se tlumené křupnutí a pak náhle tak jasný cinkot jemných chladivých kapek. Okamžitě zalapala po vzduchu. Její dech zněl tak hlasitě, až působil skoro jako křik. Docela v šoku se jí před očima míhaly obrysy sedých stromů, mračná obloha, bílý sníh. A pod sebou hluboká modrá tma. Pleskání vody a nic víc. Vzduch se nehýbal a všude bylo dokonalé mrazivé ticho. Jak natahovala

ruce vpřed, jen se před ní odlamovaly další kusy mléčného křišťálově jiskrného ledu. Slabé plátky studící na bříškách prstů, lesknoucí se na temné vodní hladině. Chlad ledové vody se jí postupně vkrádal do těla, až sevřel i její srdce. Zoufale hrabala rukama, snažila se přitáhnout a opřít o ledovou pokrývku, ale ta pokaždě praskla a jen zvětšila kaluž temné vody kolem ní.

Třásla se, prsty se jí cukaly a sotva se držela u hladiny. Přidušeně vyjekla a znovu se pokusila dostat tělem na led, ale ten se po chvíli napětí opět podlomil. V šíleném deliriu bila rukama o hladinu a začala si klestit cestu vpřed. Led divoce pukal po vahou jejího těla, kdykoli se natáhla a její hrudník se převálil ven z vody. Jemné lupnutí každého třpytivého dílku se téměř ztrácelo v čvachtání a žbluňkání vody. Ona však vnímala ten zvuk zcela zřetelně. Křup, křup... Jako čerstvý sníh pod nohama, jen jemnější, hladší zvuk. A pořád neustával.

Až náhle ucítila pevný bod někde pod palcem pravé nohy. Kámen. A další. Klopýtla, ale hlavu udržela nad vodou. Rukama rozhrabovala led. Teď už zvolna, pomalu. Zhluboka hltaala studený vzduch. Pálil ji v krku, ale uklidňoval. Stála po pás v chladné mase obklopená tenkými střípky průzračného ledu. Drobné vlnky putovaly od jejich zkrhlých třesoucích se nohou do všech směrů. Před sebou konečně zřetelně rozeznávala břeh a pomalu začínala chápat, kde stojí. Malé jezero obklopené březovým lesem. Netušila, v jakém čase se nachází. Byla zima, vše tomu alespoň nasvědčovalo. Jinak

neměla nejmenší ponětí. Pod sebou měla velké oblé žulové kameny. Jejich šeré obrysy pozvolna vystupovaly z vody a nabývaly jasnějších barev. Pokrývaly všechny břehy, které se táhly do lesa a mizely mezi stromy. A všude kolem to nepopsatelné ticho přiklopené amorfní šerou oblohou.

Pomalou vystoupala na břeh ven z vody. Kotníky jí omývaly poslední drobné vlnky. Nebýt jejího vlastního pohybu, voda v jezeře by nejspíš zůstala docela netknutá jako kouřové sklo. V hlavě se jí míhaly nezřetelné myšlenky, jako malé jiskřičky létaly sem a tam úplnou tmou. Nedaly se zastavit, nedaly se číst. Byly jako vyděšené ryby - jen lesknoucí se těla v šeru, nic víc. Nedokázala zachytit byť jednu jedinou. Žádné otázky, žádné odpovědi, ani jediné slovo.

V té tmě nebylo nic a v bezmoci vlastní mysli se přihlásilo o slovo její fyzické já. Všeobjímající chlad jí sevřel, prošel skrz její útroby a zahalil ji do šatu z ledových perel, které zůstaly na její kůži. Byla nahá, úplně nahá a jediné, co krylo její tělo, byly dlouhé stříbřité vlasy splývající pod prsa. Slabé stružky vody z nich stékaly na její stehna a mizely ve zbytcích sněhu na žulových valounech. Byla sama. Dušená bodavým mrazem. Když otočila hlavu přes rameno, viděla jen temnou hladinu s jemnou křišťálovou glazurou. A v ní matná brázda vyplněná lesklými střepky končící kdesi v hloubi, odkud přišla. Přitahovala její oči. Táhla ji k sobě. Vykřikla - v naprostém zoufalství a zmatení. A rozběhla se k lesu.

■ kjd

Počet nehod poklesl o pětinu

Nehodovost na Příbramsku klesla od začátku letošního roku o téměř 21 procent. V poslední době přibýlo srážek se zvětř, jen za září jich bylo 33 a od začátku roku 260.

Za tři čtvrtě roku evidují policisté na Územním odboru Příbram celkem 1038 dopravních nehod, což je oproti loňsku o 215 nehod méně. Zemřely dvě osoby, 22 lidí utrpělo těžké zranění a 219 osob poranění lehčího charakteru.

V září řešili příslušníci policie 119 nehod. Dva lidé skončili v nemocnici s těžkým zraněním a 28 osob s lehkým poraněním. Nejčastější příčinou dopravních nehod byl v minulém měsíci nesprávný způsob jízdy, poté nepřiměřená rychlost, a to v 19 případech. Osm moto-

ristů, kteří způsobili nehodu, bylo pod vlivem alkoholu. Celkem 33 karambolů zavinila zvěř, od začátku roku se jedná o 260 těchto srážek. Na dopravních prostředcích vznikla škoda, která dosáhla téměř sedmi milionů korun.

Od začátku roku zjistili policisté při silničních kontrolách na Příbramsku u 525 motoristů, že usedli za volant pod vlivem návykových látek. Z uvedeného počtu bylo 95 řidičů pod vlivem drog a 215 šoférů mělo více než jedno promile alkoholu, tím se dopus-

tili trestného činu. Ostatní se budou ve správním řízení zpovídat z přestupkového jednání, kdy pokuta činí od 2500 do 20 000 korun a dále jim hrozí zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku.

■ **Monika Schindlová**
Policie ČR Příbram

Nová zastávka už slouží veřejnosti

O železniční zastávce na sídlišti se hovořilo již v době, kdy se sídliště budovalo. Po desítkách let tak v Příbrami začíná sloužit nová železniční zastávka nazvaná Příbram sídliště.

Ve čtvrtek 1. října byla uvedena do provozu nová vlaková zastávka Příbram sídliště. Zastávka leží na železniční trati č. 200 a je obsluhována vlakovou linkou S60, která je vedena v trase Beroun - Příbram - Březnice - Blatná. Zastávka je přístupná od ulice Školní (průchod podél areálu Hasičského záchranného sboru) nebo ve směru od Fialky (nástupiště začíná u železničního přejezdu nad Junior klubem).

Linka S60 je provozována v základním intervalu 120 minut, ve špičce pak vlak jede každou hodinu. Zastávka se nachází v těsné blízkosti vytištěné autobusové zastávky u III. polikliniky, kde je možný přestup na návazné spoje například ve směru II. polikliniky či Drkolnov. Zastávka leží v tarifním pásmu 7. Pro nákup jízdenky můžete využít aplikaci PID Lítačka. Předem zakoupené papírové jízdenky je možné si označit v označovači na nástupišti.

Nová vlaková zastávka Příbram sídliště je v provozu od 1. října. Foto: Eva Švehlová

Zastávka je díky vybudování bezbariérového přístupu dostupná pro osoby se sníženou schopností pohybu i pro zrakově postižené. V ploše nástupiště jsou umístěny vodivé linie a varovné a signální pásy. Vybavena je přístřeškem s mobiliářem - lavičkami, odpadkovými koši a především novou informační tabulí s LED technologií, která zajišťuje cestujícím optimální čitelnost informací o příjezdech a odjezdech vlaků. Bylo také zřízeno energeticky úsporné LED osvětlení přístupové komunikace a nástupiště a rozhlas.

■ **Stanislav D. Břeň**

Silvestr bez pyrotechniky nebude

Nová vyhláška o zákazu používání zábavní pyrotechniky počítá s výjimkami v některých částech roku. Kromě konkrétních dnů bude na území města pyrotechnika zapovězena.

Foto: SZM

Nová obecně závazná vyhláška se týká používání zábavní pyrotechniky. Příbramští zastupitelé schválili plošný zákaz se stanovenými výjimkami. „V loňském roce zastupitelstvo schválilo obecně závaznou vyhlášku, která určovala místa, kde není možné používat zábavní pyrotechniku. Nyní je tento zákaz platný na území celého města s tím, že jsou stanoveny dny, kdy platí výjimka,“ uvedl starosta města Jan Konvalinka. Podle něj plošný zákaz reaguje na četné požadavky od občanů.

Vyhláška počítá s výjimkami, kterými jsou následující dny: 1. leden, 30. duben, 27. listopad, 4., 5. a 31. prosinec. Jelikož uvedená výjimka počítá mj. s městskými akcemi při zahájení adventu, bude vyhláška každoročně aktualizována v závislosti na termínu konání těchto oslav.

■ **sdb**

SZM mírně navyšují ceny

Od 1. ledna příštího roku dochází k navýšení cen za některé služby poskytované Sportovními zařízeními města Příbram. Změny se týkají veřejnosti i příbramských klubů.

S ohledem ke stálému zvyšování celkových nákladů na provoz město Příbram odsouhlasilo změnu v ceníku služeb poskytovaných Sportovními zařízeními města Příbram. Změny v ceníku se týkají jak služeb pro veřejnost, tak i pro sportovní celky.

Za plavání si návštěvníci Aquaparku Příbram od Nového roku mírně připlatí. Například vstupné na hodinu pro dospělého bude nově za 65 korun namísto dosavadních 60 korun a za 1,5 hodiny sauny si návštěvník zaplatí 100 korun namísto 90 korun. Zdražuje také dětské vstupné, a to o pět korun, a rodinné vstupné o 15-40 korun (podle počtu hodin). Zdražování se nedotkne seniorů, a to jak běžného vstupného v provozní době včetně

sauny, tak sobotního ranního plavání pro seniory.

V rámci plavecké výuky dojde k navýšení ceny na jednoho žáka a jednu lekci o 10 korun, o 10 korun bude zdražen také aquagym. Pronájem bazénu od 1. ledna 2021 vyjde na 6000 korun a jedna dráha na 800 korun. Navýšení cen se nevyhne ani venkovnímu bazénu.

Veřejné bruslení bude od Nového roku stát 50 korun za osobu a na dětském bruslení zaplatí dítě s doprovodem dohromady 60 korun. Ceny pronájmu ledových ploch budou navýšeny podle časového pásma a druhu činnosti. Změny v ceníku se týkají také pronájmu baletního sálu a malé klubovny, kde cena vzroste

o 50 korun. Pronájem sportovní haly pro sportovní oddíly a veřejnost vzroste od Nového roku podle časového pásma a druhu činnosti. Cena za pronájem sportovní haly pro pořádání kulturních akcí se nemění.

Sportovní zařízení města Příbram nabízejí ubytování hotelového typu na Zimním stadionu a Aquaparku. I zde dojde od 1. ledna 2021 k mírnému navýšení cen. Kompletní ceník služeb najdete na webu szm.pb.cz.

■ Miroslava Poláková

Sportovní zařízení města Příbram

Čertovský Novák bude pekelně ohnivý

Areál Nového rybníka se opět po roce promění v peklo. Na zlobivé děti bude čekat samotný Lucifer se svými čerty, s knihou hříčů a dojde i na vážení hříšníků. Pro děti i dospělé bude přichystán kotel gulášové polévky a vuřty na oheň zdarma, vánoční trh nebo dětské dílničky. Chybět nebude Mikulášská nadílka, pohádkový kočár s koňmi ani ohňostroj.

Z loňského ročníku Čertovského Nováku.

Foto: SZM

Už čtvrtým rokem se v areálu Nový rybník koná v zimě akce s názvem Čertovský Novák. Po loňském Ledové čertovském Nováku přichází letos Sportovní zařízení města Příbram s Pekelně čertovským Novákem. Kromě čertů, pořádného pekla, Mikuláše s andělem a bohatého programu pro děti budou součástí akce také trhy s vánoční atmosférou, živou hudbou a tematickou výzdobou. Pekelně čertovský Novák Vol. 4 se koná v pátek 4. prosince 2020 od 15.30 do 18.30 v areálu Nový rybník.

Ředitel Sportovních zařízení města Příbram Jan Slaba řekl: „Akce to bude opět velkolepá. Z pozice pořadatele jen doufáme, že současná

situace ohledně epidemie koronaviru bude již v tuto dobu příznivější tak, abychom z nároků nemuseli nakonec ustupovat a program upravit. Nejhorší variantou by bylo úplné zrušení akce. Ani tuto variantu však nelze v současné době vyloučit. Čemu se však téměř určitě nevyhneme, bude omezení počtu návštěvníků.“

Předchozí ročníky Čertovského Nováku se konaly vždy bez omezení počtu návštěvníků a vstup na akci byl zdarma. „V rámci přípravy letošního ročníku je diskutováno i o zpoplatnění vstupu na tuto akci. Částka by však měla být mnohem více symbolická než komerční. Jedním z důvodů je fakt, že akce se díky své oblíbenosti

a zájmu veřejnosti zvětšila o tolik, že je nutné hledět i na její celkovou ekonomickou udržitelnost. Případné mírné zpoplatnění vidím jako efektivnější krok než ubírat na rozvoji obsahu této úžasné události, která má díky předešlým třem ročníkům nastavenou vysokou úroveň,“ uvedl Jan Slaba. Letos navíc s velkou pravděpodobností přibudou také nemalé náklady spojené s kontrolou maximálního počtu návštěvníků, dezinfekcí prostor a dalšími hygienickými požadavky. „Kontrola počtu návštěvníků je jedním z dalších důvodů, proč vybírat vstupné. Díky prodaným lístkům bude jasné, kolik návštěvníků se v areálu nachází. Kromě prodeje lístků na místě zvažujeme také předprodej lístků online. To vše se ale bude ještě odvíjet od aktuální situace a vydaných vládních nařízení,“ dodal ředitel SZM.

O živou hudbu a program v prostoru Sezam bistra se postará ZUŠ Antonína Dvořáka Příbram, vánoční trhy pořádá ve spolupráci s dodavateli Sezam bistro. Nedílnou součástí programu pro děti jsou tvořivé dílničky a zábavná show na pódiu. Chybět nebude ani kulisový betlém a fotokoutek s rekvizitami, odkud si děti odnesou tištěnou fotografii na památku. Na závěr programu se mohou všichni těšit na společné rozsvícení vánočního stromu a velkolepý ohňostroj. Aktuální informace o akci najdete na webu szm.pb.cz.

■ Miroslava Poláková

Sportovní zařízení města Příbram

Projekt Na hřišti to žije má za sebou první a úspěšnou sezonu

V roce 2019 pod patronací starosty města vznikla pracovní skupina Sport 2030, jejímž cílem je přimět příbramské děti k pohybu a k návratu na sportoviště, která mnohdy zejí prázdnotou. Je alarmující, že dochází k nárůstu zdravotních komplikací spojených s tím, že se děti málo hýbou, a stát vynakládá stovky milionů korun na jejich léčbu. Město Příbram se aktivně zapojuje do řešení. Nechce současnému stavu přihlížet a čekat na to, jestli někdy přijde pokyn či opatření z vyšších institucí.

Ne každá rodina vede své děti ke sportu, ne každé dítě je sportovně nadané, ale každé dítě by mělo mít tu správnou dávku pohybu. Členové pracovní skupiny Sport 2030 se dlouhodobě zabývají myšlenkou vrátit nespportující děti od počítačů a telefonů zpět na sportoviště, která jsou dlouhé roky nevyužívána. Ve městě je hned několik sportovišť, plácků, které byly před pár lety centrem dětské zábavy, a dnes zarůstají trávou. Vypracovali jsme soupis těchto míst a chceme je postupně revitalizovat, aby mohla být užívána ke svému účelu. Oslovili jsme všechny sportovní kluby v Příbrami a seznámili je se záměrem otevřených, veřejných tréninků. Tento záměr se u organizátorů setkal s velkým nadšením a svou účast na projektu přislíbily téměř všechny kluby.

„Na hřišti to žije. Tentokrát s...“ (doplně vhodný sport). Tak byl pojmenován projekt, který byl spuštěn v loňském roce a pokračoval až do začátku letošního podzimu. Po projektu Trenéři do škol, který běží na všech základních školách, jde o další počín, který má rozhýbat děti a vrátit život na hřiště a plácky mezi domy.

TRENÉR PŘÍMO PŘED BARÁKEM

Cílem je, aby si děti šly pouze nezávazně vyzkoušet nějaký sport a ještě téměř „před barákem“. V rámci tohoto projektu přicházejí zkušené trenéři za dětmi na hřiště, každý týden někde jinde. Postupně projdou celé město

a zájemce seznámí nejen se základy svého sportu, ale také s pohybovou všestranností. Trenéři si dobře uvědomují, jak málo pohybu (a hlavně všestranného) dnešní děti mají. I z toho důvodu se k iniciativě velmi rádi připojili.

Každý čtvrtek od 16.00 tak pod taktovkou zkušených trenérů ožilo jedno místo v Příbrami dětským smíchem a radostí z pohybu. Každý trenér si připravil hodinový program pro všechny přichozí a celý trénink se jim věnoval. Děti si tak učinily představu o jednotlivých sportech a vyzkoušely si i základní dovednosti. Na závěr si každé dítě odneslo ocenění za svůj výkon.

VNITROBLOKY NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ

Za sebou máme půl roku pravidelného setkávání trenérů sportovních klubů s dětmi a zájem a radost dětí jsou neskutečné. Venkovní tréninky během jara a léta navštívilo přibližně 350 malých sportovců. Nejvíce děti se scházelo na hřištích mezi bloky domů, tam se děti dostavily i samy, protože se příliš nevzdalovaly od domova. Akce v lokalitách Cvična, Cihelna, hřiště pod Svatou Horou a SK Spartak se vždy zúčastnilo o poznání méně sportovců. Důvodem je horší dostupnost od hustěji obydlených částí. V těchto případech byl potřebný doprovod rodičů, a někdy byla důvodem neúčasti i horší možnost parkování. Tyto poznatky jsou

Na hřiště zavítalo na 350 dětí. Foto: Sport 2030

pro nás velmi cenné k vyhodnocení projektu a pro nastavení fungování v příštím roce. V této chvíli vše směřuje k tomu, že zůstaneme pouze na hřištích, která se nacházejí ve vnitroblocích. Jen ve výjimečných případech se akce může uskutečnit i na vzdálenějších místech, jako jsou například Nový rybník nebo hřiště pod Svatou Horou.

■ Renáta Vesecká, Jiří Holý
radní města

„Trenéři do škol“ pokračují navzdory úsporným opatřením

Ve druhém pololetí loňského školního roku se první ročníky příbramských základních škol zapojily do projektu Trenéři do škol. Pandemický stav, který nejen naši republiku sužuje od jarních měsíců, tento projekt přerušil. Po prázdninách se aktivity opět nastartovaly a profesionální trenéři jsou přítomni v hodinách tělesné výchovy u prvních a druhých ročníků.

Projekt Trenéři do škol má za cíl vrátit dětem do života pohybovou rozmanitost, naučit je základům co nejširšího spektra sportů. „Děti se obecně velmi málo hýbají, stále častěji se setkáváme s problémy jako obezita či cukrovka, a to už u malých školáků. Některé děti nespportují vůbec, jiné se od útlého věku profilují v jednom sportovním odvětví. Ani jeden z těchto přístupů není ideální,“ vysvětlila příbramská radní Renáta Vesecká a dodala: „Děti mají mít všestranné pohybové aktivity, a právě ty jim chceme přiblížit v rámci zmiňovaného projektu, do kterého se zapojuje deset sportovních oddílů.“

Projekt byl již dříve představen. První a druhé ročníky příbramských základních škol budou mít jednu vyučovací hodinu tělesné výchovy se svým pedagogem, při druhé hodině budou přítomni profesionální trenéři, kteří je zasvědí do základů jednotlivých sportů. „Po pár hodinách, kdy projekt Trenéři do škol v minulém školním roce probíhal, jsme měli velmi kladné ohlasy nejen od samotných dětí a jejich rodičů, ale také od pedagogů, kteří velmi často získali nový náhled na možnost vyučování tělesné výchovy. Vedení města si uvědomuje potřebu projekt s ohledem na zdraví

děti podpořit, a to i v době, kdy se hledají všechny možné finanční úspory,“ doplnila Renáta Vesecká.

Děti mají možnost se podrobněji seznámit se sporty jako házená, basketbal, volejbal, kick-box, judo, fotbal, hokej, florbal, gymnastika či americký fotbal.

■ Eva Švehlová
Městský úřad Příbram

Cvičení pomocí TheraSuit je náročné, ale přináší výsledky

Před devíti lety představila příbramská organizace Alka patentovanou metodu TheraSuit. Jde o koncept spojující klasickou rehabilitaci s objevy na poli neurologie a výzkumů fungování lidského mozku.

Terapeutka Alky Jana Křížová

Rehabilitační metoda TheraSuit umí vytvořit nové, ale i měnit chybné pohybové vzorce lidí s handicapem. Posouvá také jejich rozumové, komunikační a sociální schopnosti. Celosvětově terapie postavila na nohy mnoho dětí, u kterých byla diagnostikována dětská mozková obrna, opožděný psychomotorický vývoj či jiný handicap. „Díky speciálnímu obleku, který se také nazývá kosmickým oblekem, lze provádět rehabilitaci i ve vertikální poloze, a rozvíjet tak úroveň motoriky za hranice, kam se běžné terapie jen těžko dopravovaly,“ říká Jana Křížová, vedoucí pohybové rehabilitace Alky.

CO SI MÁME PŘEDSTAVIT POD POJMEM KOSMICKÝ OBLEK?

Odborně se tomu říká semidynamická celotělová ortéza, která se skládá z několika částí. Je propojená systémem elastických gum, které umožňují fixaci i odlehčení během cvičení. Součástí metody TheraSuit je také závěsný systém Spider. Jeho principem je využití pružných lan, kterými je uživatel uchycen ke cvičební kleci a tím je mu poskytnuta opora pro vertikalizaci (pomalé uvedení do svislé polohy), jež je důležitá pro stimulaci centra rovnováhy.

JE POUŽITÍ METODY OHRANIČENO VĚKEM KLIENTA?

Ano, metoda je indikovaná od tří let věku, protože působí na organismus intenzivně. Naši

nejmladší klientce jsou právě tři roky. Během třítydenního bloku dosáhla pokroku v oblasti stability a uvědomění si vlastního těla jako celku. Do denních činností tak začala více zapojovat opomíjenou končetinu. Součástí terapie je také instruktáž rodičů pro domácí cvičení, bez kterého by dosažené výsledky přišly vniče. Zde byla s maminkou velmi dobrá spolupráce, a proto se již těšíme na další setkání. První blok terapie absolvovala letos v březnu a po pauze, kterou TheraSuit vyžaduje, začíná v listopadu blok druhý.

JAK NÁROČNÉ JE DOSTAT MALÉHO KLIENTA DO OBLEČKU?

Důležité je děti motivovat. Metoda vychází z předpokladu, že zážitek z terapie by neměl být negativní. Pokud chceme, aby se svaly a mozek správně zapojovaly, klient musí být naladěný pozitivně a terapii vnímat jako hru, zábavu. Pozitivní vzpomínky pak převažují před náročnějšími cviky a posilováním. V tu chvíli vše do sebe zapadá a v mozku se i lépe uchová. Snažíme se najít shodnou cestu, aby cvičení bylo příjemné a zároveň užitečné. Cvičení je však náročné pro obě strany. Musíme být flexibilní, přizpůsobovat se aktuální náladě i únavě klientů. Nedílnou součástí terapie je schopnost upoutat pozornost klienta k cílené činnosti a mít připravené „záložní plány“ k udržení pozornosti, abychom zajistili kvalitní průběh terapie.

JAK DLOUHO TERAPIE TRVÁ?

Metoda TheraSuit je navržena formou cvičebních bloků. Trvá 3-4 týdny přibližně tři hodiny denně. Mezi cvičebními bloky je odstup několik měsíců. Vše podle možností klienta. V určitých fázích mají děti krizi a jsou unavené fyzicky i psychicky. K jejímu překonání využíváme relaxační metody jako například perličkovou lázeň na uvolnění, místnost Snoezelen nebo relaxační techniky. U starších dětí je to také oxygenoterapie, která je pro regeneraci organismu prospěšná. Nebo se zaměříme na jemnou motoriku. Je to individuální s přihlédnutím ke stavu klienta a jeho reakci na terapii. Při zahájení terapie pořizujeme videozáznam dovedností klienta, který následně porovnáme se stavem po terapii. Tak můžeme zhodnotit, kam jsme se posunuli. K dalšímu zlepšení dochází i několik týdnů po terapii, o čemž nás rodiče nadšeně informují.

CO SE STANE, KDYŽ KLIENT NETOLERUJE SPECIÁLNÍ OBLEK?

Potom volíme terapii bez něj a přecházíme na intenzivní fyzioterapii, o kterou je v Alce také velký zájem. Zde aplikujeme i další metody, jako jsou senzomotorická stimulace, synergická reflexní terapie, Vojtova reflexní

lokomoce, techniky měkkých tkání, mobilizace podle Mojžíšové a nově od prosince metodu Bobath. Právě díky dalším metodám, které intenzivní terapie nabízí, lze najít vhodnou alternativu pro dané potřeby klienta. Postupně jsme získali mnoho praxe a díky soustavnému vzdělávání v nových metodách a technikách své znalosti dále prohlubujeme. To se příznivě podepisuje na kvalitě poskytované péče.

VYŽADUJE METODA SPECIÁLNÍ DOPORUČENÍ A VYŠETŘENÍ?

Jakmile nás osloví zájemce o terapii, proběhne šetření, při kterém seznámujeme s možnostmi terapie. Zjišťujeme schopnosti klienta po stránce pohybové, sociální i mentální. Zároveň vyloučíme kontraindikace. Po dohodě o způsobu provádění terapie absolvuje uživatel vyšetření naší rehabilitační lékařkou, která potvrzuje vhodnost zvoleného postupu.

Metoda TheraSuit postavila mnohé děti opět na nohy. Foto (2x): Alka

PŘIJÍMÁTE NOVÉ KLIENTY PRO TERAPII?

Většinu měsíců jsou naše terapeutky plně vytížené. Provádí se dvě terapie dopoledne a dvě odpoledne. Vlivem nastalé situace kolem pandemie obsazenost polevila, takže prostor pro nového klienta máme.

■ red

Rekonstrukce pavilonu ve Zdaboři přinese 20 nových lůžek

V příbramské nemocnici zahájili rekonstrukci dalšího patra pro následnou péči. Investice Středočeského kraje činí téměř 40 milionů korun.

Příbramská nemocnice zahájila rekonstrukci druhého nadzemního podlaží pavilonu E v areálu ve Zdaboři. Má zde vzniknout kompletně nové oddělení následné péče, včetně zázemí pro personál a vybudování únikového schodiště. Během stavebních prací bude realizována také zvuková izolace vzduchotechniky v úrovni střechy.

Podle projektu by cena rekonstrukce neměla překročit 38 milionů korun, a to včetně pří-

strojového vybavení. Díky investici kraje zde vznikne celkem osm dvoulůžkových a čtyři jednolůžkové pokoje, které je možné v případě potřeby vybavit také dvěma postelemi. Stavební práce mají být dokončeny v polovině příštího roku. „Lůžka následné péče jsou v naší nemocnici velmi dobře využívána a i demografická křivka ukazuje, že je to krok správným směrem,“ řekl při slavnostním zahájení rekonstrukce ředitel příbramské nemocnice Stanislav Holobrada.

Podle informací středočeského hejtmanství by příští rok měly být zahájeny rekonstrukční práce také v pavilonu N, kde sídlí dětské oddělení. V nedávné době byla ve zdabořském areálu zateplena budova H.

■ Stanislav D. Břeň

Relaxační zóna je přizpůsobena i handicapovaným pacientům

Příbramská nemocnice otevřela druhou relaxační zónu pro pacienty i veřejnost. Po odpočinkovém místě otevřeném před dvěma lety ve zdabořském areálu tak přibyla zóna i v hlavním areálu nemocnice.

Nová relaxační zóna je přístupná pacientům i široké veřejnosti.

Foto: ONP

Před dvěma lety příbramská nemocnice otevřela ve svém zdabořském areálu, kde je soustředěna především následná péče, veřejně dostupný bezbariérový prostor, kde je možné si odpočinout nebo zacvičit. Již tehdy byly úpravy kromě stavebních prací na zpevněných plochách hrazeny ze sponzorských a granto-

vých prostředků. Zóna zaznamenala velkou pozitivní odezvu. Podobné místo navíc původně chybělo v obou areálech. Nebylo proto divu, že se z řad zaměstnanců nemocnice začalo velmi brzy ozývat přání, aby obdobný prostor vznikl i v areálu 1, kde je poskytována zejména péče akutní. A tak jsme zase začali oslovovat

sponzory a hledali partnera, který by nám druhou relaxační zónu nakreslil.

Každá nemocnice žije především medicinou. Ale neméně důležité jsou pro pacienty také empatie našeho personálu, prostředí, v němž během hospitalizace pobývají, možnost být se svými blízkými i mimo samotné „zdi nemocničních pavilonů“. Stejně důležité je pro pacienty, kteří se po prodělané akutní léčbě svých onemocnění nebo některých zákrocích „učí“ znovu chodit (ať už o berlích, nebo v chodítkách) v reálných podmínkách, absolvovat část aktivit s našimi dobrovolníky při hezkém počasí venku a mít kde posedět se svojí rodinou v pauze mezi ambulantními vyšetřeními.

Obě relaxační zóny jsou veřejně přístupné a jsou k dispozici prakticky všem s jedinou podmínkou - není vybavení. Celková hodnota zóny je téměř půl milionu korun, přičemž jen potřebné stavební práce a nezbytné terénní úpravy stály asi 300 000 korun. Hlavními partnery jsou Wheelabrator Czech, Nadační fond Veolia, 1. FK Příbram a Kovohutě Příbram nástupnická. Dík patří všem, kteří se na vzniku druhé relaxační zóny podíleli - našim partnery z řad sponzorů, našim zaměstnancům, a to i těm, kteří přicházeli se svými nápady nebo díky kterým má část laviček správnou výšku tak, aby na nich mohli bez jakýchkoli problémů posedět i pacienti po totálních endoprotézách.

■ Stanislav Holobrada
Oblastní nemocnice Příbram

Štafetový kolík jsem předala. Azylový dům pomáhá dál

Pět let jsem vedla Azylový dům a celkově zde strávila 15 let profesního života. Ohlédnou-li se za tímto obdobím, musím konstatovat, že to byl čas naplněný spoluprací se skvělými partnery, a to nejen ze sociálních služeb. Co se podařilo vytvořit a jak nyní Azylový dům funguje?

Blanka Sýkorová (vpravo) s týmem Centra sociálních a zdravotních služeb. Její nástupkyně Zuzana Pavlíčková je v horní řadě vlevo.
Foto: Blanka Sýkorová

V Azylovém domě (dále jen AD) jsem pracovala jako odborný sociální pracovník od roku 2005, v té době ho vedla Jana Klímová. Když z něho v roce 2015 odcházela, dostala jsem možnost nastoupit na její místo.

NELEHKÁ PŘEMĚNA

AD tehdy procházel složitou transformací a došlo k rozšíření cílové skupiny. Místo samotných žen s dětmi začal přijímat i rodiny s dětmi, samotné muže s dětmi a samotné ženy. To vše kladlo velké nároky na personál. Práce s rodinami a se samotnými dospělými osobami je odlišná od práce s matkami s dětmi. Toto vše se nám podařilo zvládnout i díky ostatním střediskům, která vznikla nebo přešla pod nově vzniklé Centrum sociálních a zdravotních služeb (CSZS).

Současně s prací v AD jsem měla možnost pracovat i v Domově pro seniory, kde jsem působila jako administrativní pracovník a také jako aktivizační pracovník, kdy jsem vedla volnočasové aktivity pro seniory. Stála jsem u začátků projektu inkluzivního vzdělávání, během něhož docházeli do AD studenti na

doučování dětí ze sociálně slabých rodin. V loňském roce jsem dostala možnost vést Nizkoprahové denní centrum a Noclehárnu. Všechny tyto příležitosti mi přinesly mnoho zkušeností jak pracovních, tak osobních. Stala jsem se součástí sociálních služeb v Příbrami a toho si velice cením. Od října letošního roku po mně převzala vedení AD jeho dlouholetá zaměstnankyně Zuzana Pavlíčková, což je zárukou toho, že AD bude pokračovat v nastaveném standardu.

RYCHLEJŠÍ ŘEŠENÍ SLOŽITÝCH ŽIVOTNÍCH SITUACÍ

Mám-li zhodnotit spolupráci s ostatními středisky CSZS, nejvíce jsme v uplynulých pěti letech v AD využívali služeb kolegů ze Střediska terénních služeb, které je prodlouženou rukou pracovníků bytové služby. Díky jejich práci se zrychlilo řešení složitých problémů našich společných klientů. Dále se nastavila pravidelná spolupráce se Sociální poradnou. Pracovníci poradny docházeli jednou týdně přímo do AD a pomáhali našim klientům s řešením jejich finanční problematiky. Podařilo se

nastavit spolupráci s Nizkoprahovým denním centrem a Noclehárnou, kdy AD funguje pro ženy jako další stupeň v rámci dostupného bydlení. Vzhledem k různému věku naší klientely jsme opakovaně využili i služeb Pečovatelské služby a Dětských skupin.

V průběhu let společně s ostatními středisky CSZS se AD zapojil do všech akcí, které pořádalo město Příbram pro veřejnost. Pravidelně jste nás mohli vidět na Čertovském Nováku, na Čarodějnicích nebo na akci Timbersports, kde jsme zajišťovali provoz dětských dílen. Kromě těchto velkých událostí jsme se účastnili i akcí pořádaných CSZS. Například na podzimním setkání Ahoj podzime, které se konalo na Nováku a bylo přístupné pro naše klienty i širokou veřejnost, jste nás mohli vidět jak s dílnou, tak s různými soutěžemi. Po celých pět let jsme pořádali i akce jen pro naše klienty, jednalo se o zajištění her a soutěží ke Dni dětí nebo k zakončení prázdnin.

S DÍKY ZA KAŽDOU POMOC

V průběhu let jsme realizovali tradiční vánoční besídku pro klienty. Mezi její dlouhodobé podporovatele patří příbramský Kiwanis klub, který vždy věnuje dárky dětem. Kromě Kiwanis klubu nám již několik let poskytuje dárky také Českobratrská církev evangelická Dobříš, která je zajišťuje v rámci akce Krabice od bot. Podařilo se navázat velmi dobrou spolupráci se spolkem Radost Příbramčákům, jehož zakladatelka Jana Havelková-Puklová patří k hlavním dárcům podporujícím náš AD. Je schopná zajistit vše, co naši klienti mohou potřebovat. Kromě těchto velkých spolků podporují AD i dárci z řad veřejnosti. Pomáhají materiální pomocí, která sestává z oblečení pro klienty, hraček pro děti nebo nábytku do pokojů.

Během mého působení se podařilo zvýšit obsazenost AD, dále se podařilo plnohodnotně ukotvit středisko v systému sociálních služeb v Příbrami. Probíhala i nadále úzká spolupráce s Odborem sociálních věcí a zdravotnictví, zefektivnila se spolupráce s příbramskou charitou tak, aby nedocházelo ke zdvojení pomoci a ta byla cíleně směřována přesně tam, kam měla. Velkým partnerem byl pro nás Úřad práce. Z dalších příbramských organizací jsme využívali konzultace a pomoc organizace Magdaléna nebo ProFem. Při pomoci dětem našich klientů nám pomáhaly i organizace Alka a Bedna.

■ **Blanka Sýkorová**
bývalá vedoucí Azylového domu CSZS

Divadlo a jednokolka, moje životní výzvy

Je to pitoreskní svět sám pro sebe. „Jsme takový školní kolektiv a pořád se učíme něco nového,“ vypráví nadšeně vysoký muž, který před chvilkou vystoupil ze žlutého trabanta a teď nás vede spleťmi chodbami na jeviště. V Divadle A. Dvořáka Příbram pracuje osvětlovač Petr Ejem už třicet let – a tohle je příběh, který ho sem přivedl.

Do příbramského divadla jsem se dostal v roce 1989 jako vyučený elektrikář. Hledali osvětlovače a mě technická profese lákala. Ale musel jsem se toho spoustu nového naučit. Třeba jak pracovat se scénářem. Na začátku toho bylo fakt hodně.

Měli jsme tady osvětlovací pult ze 60. let – mimochodem, už tehdy byl zastaralý. Pracovali jsme na něm dva a mechanicky jsme na něm nastavovali pojezdy všech světel, jak najíždějí nebo odjíždějí a jakým směrem budou svítit. Všechno trvalo strašně dlouho, takže když na scéně probíhala nějaká přestavba, čekalo se vždycky na nás. Potřebovali jsme třeba patnáct vteřin a byli jsme v celé hře nejpomalejší.

HRY, KTERÉ MUSELY POČKAT

Nastoupil jsem po prázdninách, a tak jsem byl hned na začátku i u listopadového dění. Tady v Příbrami nikdo nic moc nevěděl, ale herci sem jezdili z Prahy s novými informacemi. Místo večerního představení, které se mělo hrát 18. listopadu, jsme stávkovali. Všechno se řešilo na poslední chvíli a vlastně nic nebylo připravené. Organizovali jsme mítinky, přijížděli sem známí herci. V jednu chvíli byla tahle setkání tak velká, že lidé museli zůstat před divadlem, protože se dovnitř prostě nevešli.

V inspicí vždycky běžela televize a pamatuju si, jak jsme v té kabině s některými herci sledovali zprávy, jak se vyvíjí situace. To bylo v době, kdy se situace otáčela a ve zprávách už se objevovaly objektivnější informace. Byla to velká euforie.

Do angažmá se vrátila třeba herečka Bohumila Dousková, která v době normalizace musela divadlo opustit – jak o tom vlastně píše její dcera Irena Dousková v Hrdém Budžesovi. Postupně se začal měnit repertoár. Zmizely hry, které byly poplatné době a vznikly na objednávku. A naopak se začala nacvičovat a dokončovat představení, na která se nedostalo po roce 1968. V tom trochu vidím paralelu se současnou dobou. Teď na podzim „doháníme“ představení, která měla mít premiéru na jaře. Ale půl roku je nic oproti dvaceti letům.

Netrvalo dlouho a přišel našťestí první počítač. Všichni si museli zvyknout na jiný systém práce. Včetně toho, jak o svícení přemýšlel režisér s výtvarníkem. Byli zvyklí, že světla

Vzpomínky Příbrami

Napadlo vás někdy, jaké příběhy by mohli vyprávět lidé, které denně potkáváte? Poznej Příbram vám přináší seriál neznámých osudů zajímavých Příbramanů. Příběhy můžete sledovat na webu poznejpribram.cz i na sociálních sítích [fb.com/poznejpribram](https://www.facebook.com/poznejpribram) a [instagram.com/poznejpribram](https://www.instagram.com/poznejpribram)

„Teprve od premiéry, s divákem, konečně začnu vnímat hru jako takovou,“ říká příbramský osvětlovač Petr Ejem.

Foto: Karolína Ketmanová

bud přijížděla, nebo odjížděla, zatímco počítač umožňoval provádět jednotlivé změny, které fungují podobně, jako když otáčíte stránkami ve scénáři. Dnes je ten vývoj obrovský a jde pořád dopředu. I ten počítač byl na začátku strašně primitivní, záznamy ukládal na kazetu a ta měla kapacitu sto změn za představení. To je dneska nic.

Moje spolupráce s režisérem a výtvarníkem vypadá tak, že s nimi připravuju světelné aranžmá dané hry. Řekneme si, jaké mají představy a požadavky. Ne všechny se dají jednoduše realizovat, aby vypadaly uvěřitelně. V D'Artagnanovi mělo na jevišti pršet, vymysleli jsme takovou trubku, ze které voda kapala v úzkém pruhu. A celé jsme to museli ještě zvlášť nasvítit, aby déšť byl vůbec vidět. Občas si musíme pomoci podobnou zkratkou. Je to jako s kamerou, filmová bomba taky musí mít budík s odpočtem.

Když všechny světelné scény připravíme, podle scénáře vytvoříme jednotlivé stříhy v počítačovém programu, ze kterého potom odbavujeme samotné představení. Tři týdny před premiérou máme technickou zkoušku, kde se řeší čistě technická část. Musíme se sladit se zvukem, protože některé světelné stříhy děláme podle zvukové stopy. Následují zkoušky – první hlavní, druhá hlavní a generální. A teprve až od premiéry, s divákem, konečně začnu vnímat hru jako takovou.

170 KM NA JEDNOKOLCE

K tomu mě napadlo, že bych si mohl pořídit jednokolku. Pojal jsem to jako výzvu. Podobně jsem to měl s divadlem před třiceti lety, taky jsem nevěděl, jestli to dokážu nebo ne, ale i tady se pořád něco nového učím. Takže jsem si koupil úplně obyčejnou jednokolku z obchodáku a během čtrnácti dní se na ní naučil jezdit. Když jsem poprvé dojel z Příbrami na Makovou horu a zpátky, viděl jsem, že se na tom dá jezdit jako na kole.

Teď už jezdím na té správné horské jednokolce. Je to jiný pohled na svět. Baví mě, jak se na tom pořád zlepšujete. Po troškách. Ale každou sezonu jste zase o něco lepší. Ujedu třeba už sto kilometrů, rekord mám asi 170 km za jeden den. Navíc je ta jednokolka velmi skladná, takže ji občas vozím s sebou na zájezdy.

A ten žlutý trabant? Když jsem byl malý, měli jsme ho doma. Později jsem si vzpomněl, jaké to mělo výhody. I nevýhody, samozřejmě. Někdy v roce 1997 jsem se k němu vrátil a od té doby se ho držím. Je to normálně provozovaný trabant, který je zároveň koníček a zároveň užitek. Občas v něm jezdím do práce. Prostě dva v jednom.

■ Václav Bešťák

Zvíkov znovu objevený

K řece Vltavě máme my Příbramané blízko. Kouzlo hradu Zvíkov, který příhodně leží na skalnatém ostrohu při soutoku řek Vltava a jejího levostranného přítoku Otava, obdivovali příbramští vodáci již v padesátých letech minulého století. Tehdy ovšem, ještě před vybudováním Orlické přehrady, ze svých kánoí hleděli na hrad, umístěný na skále vysoko nad jejich hlavami.

Hrad Zvíkov, v popředí parníček, který můžeme použít na absolvování okruhu po vzduté Otavě.

Foto (2x): Jaroslav Hodrment

V současnosti má hrad Zvíkov, k jehož založení učinil zakoupením pozemků první krok Přemysl Otakar I., své kouzlo. Rozsáhlá opevněná stavba postupně budovaná zejména Václavem I., který zde často pobýval, či Přemyslem Otakarem II., rozhodně patří k nejpřednějším stavbám české středověké architektury.

Patrně největší proslulost získal hrad za vlády Karla IV. Ten jej dal opravit a rád v něm také prodléval. Zajímavé je, že před dostavbou Karlštejna to byl právě důkladně opevněný hrad Zvíkov, který sloužil také jako dočasné úložiště korunovačních klenotů. Turisté zde často a rádi využívají služeb osobní lodní dopravy. Ze Zví-

kova se můžeme vypravit po proudu Vltavy k Orlické přehradě, či opačným směrem k Týnu nad Vltavou. Je možné absolvovat také malý či velký okruh po vzduté části Otavy až ke kostelíku sv. Anny.

Od zvíkovského přístavu se otevírá pohled na protější Přírodní památku Kopaniny. Ta se vypíná na borovicemi porostlém skalnatém úbočí. Na území této pěkné lokality se můžeme ovšem dostat také pěšky či na kole, a to od zvíkovského Otavského mostu. Zde na levém břehu Otavy začíná Naučná stezka Orlík - Zvíkovské Podhradí, která důkladně mapuje historii voroplavby, tvrdou chlupskou práci vorařů. Stezka je opravdu zajímavá. Otevírají se z ní pěkné výhledy na protější Zvíkov a na Orlickou přehradní nádrž.

V sezoně je zajímavé sledovat, kolik rybářských pramiček, obytných lodiček či lodí, plachetnic nebo parníků poklidně brázdí vlny orlického jezera. Pěkný pohled. Vůbec není špatné do Povltaví zavítat, třeba i na podzim.

Vltavská osobní lodní doprava, v pozadí Přírodní památka Kopaniny.

■ Jaroslav Hodrment

Komu straní Kahan

V předvolebním období se na některých sociálních sítích objevily diskusní příspěvky, které se zabíraly obsahem Kahanu a vstřícností redakce publikovat texty externích přispěvatelů. Ctíme otevřenou diskusi a máme respekt k názorům diskutujících. Na následujících řádcích se však pokusíme ozřejmit některé skutečnosti a záměry, abychom přešli „tajnůstkářství“ a nepodloženým domněnkám.

Zpravodaj Kahan vychází jedenáctkrát ročně a příští rok oslaví 30 let.

Foto: redakce

Kahan je autorsky otevřené médium. Svědčí o tom velké množství přispěvatelů, kteří v uplynulých pěti letech v Kahanu publikovali. Lze spočítat na prstech jedné ruky příspěvky, které byly odmítnuty. Pokud má text informační nebo názorovou hodnotu pro čtenáře, vždy usilujeme o to, aby byl autorem nebo ve spolupráci s redakcí přepracován či doplněn do podoby, která bude odpovídat redakčnímu standardu Kahanu.

NEJÍ TO MOC POLITICKÉ?

Občas se objeví výtky, že Kahan straní názorům vedení radnice. Autor tohoto textu si to nemyslí. Domnívá se, že na škále mediálních sdělení, kde by na začátku byla reklama jako sdělení téměř plně podřízené záměrům zadavatele a na druhé straně nezávislé zpravodajské médium, se Kahan v současnosti pohybuje na předposlední příčce této škály mapující objektivitu sdělení. Někteří přispěvatelé Kahanu v tomto směru projevují až úzkostné prvky autocenzury. Například při předávání článku se ptají, jestli to není „nějak politické“, a to dokonce, i když se text týká sportu...

Na druhou stranu je třeba být sebekritický. Každé zpravodajství je do určité míry zatíženo kontextem (politickým, ekonomickým, světonázorovým, společenským či historickým), což se projevuje například při výběru témat. Vedle samotného faktu, že o určité události víme, se do konstrukce zpravodajství promítá důležitost, jakou dané události přičítají redaktoři. Záleží také na zaměření média. Do hry vstupují okolnosti spojené s časovou náročností přípravy příspěvku, samotným prostorem v daném médiu, dostupností podkladů. Dále se projevují novinářské, individuální i redakční rutiny, kam můžeme zahrnout způsob předávání a zpracování informací, práci se zdroji, vyhledávání témat či rozhodovací procesy. Svou nezastupi-

telnou roli mají redakční útvary - jinak se píše reportáž, rozhovor, zpravodajský článek, komentář nebo cestopisná črta. Neopomenutelnou roli mají styly psaní jednotlivých autorů, snaha o srozumitelnější podání obtížného tématu či potřeba líčit ve větším detailu za použití hodnotících adjektiv nebo citově zabarvených slov. V celém procesu samozřejmě vystupuje také člověk - ne vždy stabilní článek, jehož zpravodajský výstup mohou ovlivnit nadšení, únava nebo momentální emocionální rozpoložení. Chceme tím říci, že veškeré snahy o objektivitu či vyváženost jsou v případech různých médií jen přibližováním k ideálu. A ještě je tu laskavý čtenář, který k textům rovněž nepřístupuje „nezatížen“ okolními vlivy, svými záměry, předpojatostí či nadhledem.

Někteří diskutující uvádějí, že příspěvky jsou schvalovány redakční radou. Není to zcela správné vyjádření. Běžný postup je takový, že

Výňatek z „Pravidel Kahanu“

Součástí zpravodaje může být nepravidelná rubrika Názory. Slouží primárně pro prezentaci názorů a postojů občanů i volených zástupců města, nikoliv pro propagaci osoby, firmy nebo politických stran či hnutí. Redakční rada chce tímto podpořit svobodnou výměnu názorů skrze médium, které je vydáváno na účet města. Ve vydání, v němž bude rubrika Názory publikována, bude mít zpravidla jednu tiskovou stranu. V případě nadměrného počtu článků si redakce vyhrazuje právo nepublikovat je všechny anebo v plném rozsahu. Důvodem tohoto pravidla je mj. skutečnost, že zpravodaj je primárně zpravodajské, a nikoliv diskusní médium.

Více na kahan.pribram.eu

redakční rada se schází jednou měsíčně. Šéfredaktor přináší návrh témat pro další vydání, která se zde diskutují. Mluvíme o vhodnosti publikování z hlediska časového (zda bude třeba určitý projekt už dokončen), debatujeme o délce příspěvků (tedy fakticky o informační hodnotě tématu), předávají se kontakty na zdroje informací, řeší se, jak příspěvkem oslovit čtenáře. Témata k zařazení přinášejí také členové redakční rady. Následně přichází na řadu redakční práce. V rozporu s běžnou mediální praxí získávají autoři, ale i citované osoby články k náhledu. Má to ryze praktický význam - často se informuje o poměrně odborných záležitostech, které je však pro potřebu novin zjednodušit. Médium vydávané radnicí si však nemůže dovolit publikovat chybné informace nebo zprávy bez vyrozumění dotčených osob. Stejně tak externí autoři zpravidla mají k náhledu redigované články. Když je Kahan připraven v grafické podobě, dostávají ho členové redakční rady k přečtení.

LIDÉ MAJÍ KDE DISKUTOVAT

Čas od času se objevují názory, že zpravodaj by měl přinášet více názorových příspěvků. Před časem byla zřízena rubrika Názory a je zanesena také do interní směrnice, která se jmenuje „Zásady č. 1/2019, kterými se stanoví závazný postup pro vydávání zpravodaje města Příbram“. Okolo vzniku rubriky proběhly v redakční radě opakované diskuse. Část členů rady se obávala zpolitizování obsahu zpravodaje. Autor těchto řádek se přiklání spíše k těm, kteří se domnívají, že názorové příspěvky mají v Kahanu své místo. Na druhou stranu je třeba brát v potaz, že názorů na dění v Příbrami se dá za měsíc sebrat na celé vydání. A město musí a chce primárně informovat. Na rozdíl od doby před 15 lety má dnes vlivem sociálních sítí prakticky každý možnost publikovat své názory naprosto veřejně a s relativně velkým dosahem. Nicméně pokud má občan nebo zastupitel zájem publikovat svůj text v Kahanu, možnost tu existuje. Je pochopitelné, že to může být jen v určitém rozsahu, že to rozhodnutí o tom, co publikovat, je na redakci zpravodaje. Stejně tak je jasné, že pokud se příspěvek týká fungování města, zareaguje na něj osoba, která má příslušné téma ve své gesci.

I Kahan je živé médium procházející vývojem, který ovlivňují lidé, jež se podílejí na jeho vzniku. Záměrem redakční rady Kahanu je dobře informovat občany o městě. Jsme otevření návrhům zvenčí (ostatně v minulosti jsme realizovali i průzkum mezi čtenáři), které můžete psát na kahan@pribram.eu.

■ Stanislav D. Břeň

Srdce ze všech nejkrutější

V této rubrice pokračujeme publikováním seriálu soudniček a kriminálních příběhů, které se před mnoha lety odehrály v Příbrami nebo okolí. Maloměstská idyla tu panovala jen zdánlivě.

Dům uprostřed je č. p. 31/III v Březnické, respektive na konci Karlovy ulice. V něm Josef Srdce věznil na půdě svou vlastní dceru Magdalenu. Foto z února 1968 před asanací, SOKA Příbram

V květnu 1874 si koupil velký zánovní dům č. p. 31/III po levé straně Březnické ulice, respektive na dolejší konci Karlovy ulice za 1325 zlatých čtyřicetiletý krupař Josef Srdce, syn vojáka z Prahy, ale domovský příslušník blíže neurčených Záhořan. Když se do něj stěhoval se svou pětadvaciletou manželkou Marií, dcerou příbramského tesaře Josefa Smrčka, počítali zvědaví sousedé, že mají chlapce a tři děvčátka ve věku od pěti let do několika měsíců a že s nimi přijela asi čtrnáctiletá slepá dívka. Pak se dozvěděli, že je to krupařova dcera Magdalena, kterou měl za svobodna s Annou, dcerou uhlíře Jana Kuníka.

Později si Annu snad i vzal, ale dceru Magdalenu nenechal zlegalizovat, a po Annině smrti se oženil znovu. Josef Srdce si v domě zavedl krupařství a brzy se ukázalo, že je hrozný vydílač. Po Novém roce 1877 přibyla do rodiny další dcera Julie, a tak se Magdalenina macecha měla co otáčet.

KLEPY SE POTVRDILY

Slepá Magdalena, která nemohla pracovat, časem přestala vycházet na ulici a po městě se o ní začalo leccos šuškat. Až 29. června 1877 však přišlo na policejní strážnici udání, že Srdce schovává tuto svou dceru na půdě svého domu. Policejní strážmistr Stanislav Oppl se vydal se strážníkem Herdenem ke krupařovi, který právě odcházel na pouť na Slivici. Chtěli se vyhnout zbytečnému pozdvížení, a tak vyčkávali opodál, až bude Srdce dostatečně daleko.

Pak vešli chodbou do domu, kde byly po obou stranách krámy s přilehlými kuchyněmi. Po schodišti vystoupali do prvního patra, kde měli Srdcovi pěkný byt o několika pokojích. Strážmistr Oppl nechal strážníka v pokoji s Marií Srdcovou a vyšel po dvaceti dřevěných schodech na půdu, pokrytou lepenicí. Dům měl sedlový krov, vyzděné štítů a dvojitou taškovou střechu. V zahrazeném koutě půdy našel sedmnáctiletou vyhublou dívku, ležící na pytlí shnilé slámy v košili a v jediné, polorozpadlé sukni. Kout byl plný lidských výkalů a tělo nešťastnice bylo zcela rozežrané od špíny. Strážmistr Oppl hned odešel pro soudní komisi, ale než se s ní vrátil, Srdcové se podařilo snést Magdalenu z půdy do pokoje a převléct.

Srdcová zapírala, že by dívka byla zavřená na půdě, ale usvědčily ji nalezené smradlavé a roztrhané Magdaleniny „šaty“ a ve hnoji zakopaný

pytel se slámou, na kterém ubohá dívka na půdě ležela.

Magdalenu hned odnesli do zdejší nemocnice, kde ještě téhož večera zemřela. Pak se objevil svědek. Když prý Srdce nedávno poznal, že jeho dcera už nebude dlouho naživu, nechtěl, aby její smrt vyvolala ve městě poplach. Dal ji snést do svého bytu a převléct a zavolal příbramského kaplana, že je dcera těžce nemocná, aby ji tedy přišel vyzpovídat. Dívka byla přikrytá až po oblíček a kněz si jejího zuboženého stavu nevšiml. Když odešel, Srdce nechal Magdalenu zase obléct do hadrů a odnést zpátky na půdu.

SOUSEDÉ SE NECHTĚLI ZAPLÉST DO RODINNÝCH ZÁLEŽITOSTÍ

Sousedé pak vypověděli, že než Magdalena skončila na půdě, Srdce ji nějaký čas držel pod zámek v jakési kolně za domem vedle chléva. Magdalena se prý živila tím, co Srdce dával svým prasatům. Nechtěli se prý do jeho rodinných věcí plést, a tak mlčeli.

Soud nařídil pitvu Magdalenina těla, která byla ukončena s výsledkem, že dívka zemřela na všeobecnou slabost. Tak byla příčina její smrti zapsána i do úmrtní matriky. Magdalena Kuníková byla pohřbena 2. července 1877 na příbramském hřbitově.

Josef Srdce a jeho manželka Marie byli pro trýznění své dcery uvěznění a posléze vyšetřováni u Zemského trestního soudu v Praze pro přečin proti bezpečnosti života. Projednávání kauzy se na tu dobu neobyčejně vleklo. Ze spisu

Srdcová zapírala, že by dívka byla zavřená na půdě, ale usvědčily ji nalezené „šaty“.

”

Okresního soudu Příbram vyplývá, že policejní strážmistr Oppl prohledával půdu Srdcova domu znovu ještě v březnu 1878 a našel tam vedle komína ukrytý hrneček s jedem na myši, na jehož koupi neměl Srdce žádný doklad. Srdce u soudu tvrdil, že si ho opatřil tajně z příbramské pekárny, ale že k němu neměl nikdo jiný přístup (tedy ani Magdalena uvězněná na půdě). Podezření, že chtěl, aby se dcera otráвила, nebylo možné prokázat.

Obžalovací spis manželů Srdcových se mezi dokumenty Zemského trestního soudu nedochoval, a tak musíme vzít zavděk podrobnou zprávou z časopisu Horymír, který otřesnému případu věnoval mimořádnou pozornost.

Závěrečné přelíčení se Srdcovými se mělo konat 16. února 1878, ale bylo předvoláno 25 svědků, takže skončilo až 13. května 1878. S ohledem na dobrozdání lékařské fakulty vzal státní návladní žalobu pro přečin zpět, soud přesto uznal obžalované vinnými z přestupku proti bezpečnosti života a odsoudil Josefa Srdce na tři měsíce tuhého vězení a jeho manželku Marii Srdcovou na dva měsíce tuhého vězení.

TROCHU NADRŽOVAT

U Okresního soudu v Příbrami však byl ještě 20. května 1878 vyslýchán pekař Václav Mrvík rodem z Lešetic pro podezření, že 12. dubna 1878 napsal c. k. okresnímu soudci anonymní dopis, ve kterém tvrdil, že zdejší soudní adjunkt Václav Petříčka dostal od Josefa Srdce bankovku v hodnotě 50 zlatých, aby mu při vyšetřování „trochu nadlehčoval“. Adjunkt řekl, že ho Václav Mrvík z braní úplatku křivě obvinil i ústně před napsáním anonymu, a proto pekaře obžaloval pro přestupek proti bezpečnosti cti. Mrvík

Vpravo od vysokého domu je zadní strana domu 31/III s pavlačí, na které byly záchody. V kolně za domem věznil Josef Srdce svou dceru. Foto z února 1968 před asanací, SOkA Příbram

všechno popřel, ale na základě výsledku svědků a výsledků expertízy anonymního dopisu byl pro křivě obvinění odsouzen ke třem měsícům vězení a k náhradě útrat soudního řízení. Po odvolání mu byl trest v červenci zmírněn na dva měsíce a doplněn každý týden o jeden půst v délce 24 hodin. Josef Mrvík tedy strávil ve vězení stejnou dobu jako Marie Srdcová za utýrání nevlastní dcery.

Josef Srdce se vrátil z vězení o měsíc později a s manželkou Marií zplodil ještě čtyři děti, z nichž nejmladší Emilie zemřela tři dny po narození a její matka ji přežila jen o rok, zemřela v srpnu 1887 ve 38 letech.

Josef Srdce si pak vzal za manželku Josefu Boubovou z Maršovic, která byla o 31 let mladší než on. Začátkem července 1901 se stal příbramským domovským příslušníkem. Všechny jeho děti, které se dožily dospělosti, postupně

Soud uznal obžalované vinnými a odsoudil Josefa Srdce na tři měsíce tuhého vězení a Marii Srdcovou na dva měsíce tuhého vězení.

odešly z domu a mimo Příbram. Ke konci života byl Srdce upoután na lůžko a sepsal poslední vůli, ve které odkázal svůj dům manželce. Svým pěti dětem v ní stanovil nestejně, a tudíž nespravedlivě podíly, proto musel být jeho majetek po jeho smrti 8. 3. 1902 zinventarizován. Nejmladší syn nebyl dosud ani zletilý. Podle narovnaní zůstal dům vdově Josefě, která musela uhradit všechny dluhy a měla manželovým dětem vyplatit spravedlivé, soudně vyměřené podíly.

Josefa Srdcová se za necelých sedm měsíců po Srdcově smrti provdala za svého vrstevníka Františka Kubíka, obchodníka z Tisové, a hned mu dala připsat polovinu svého domu, ve kte-

rém žili mnoho let a měli v něm obchod smíšeným zbožím. Část domu pronajali manželům Jandovým, kteří si v něm zavedli obchod s obrazy. Další malý byt obývala příbramská porodní bába Marie Černá se svou dcerkou.

Za druhé světové války dům v ceně 160 000 Kč změnil majitele a byl zbourán při takzvané asanaci města v druhé polovině 20. století.

■ **Věra Smolová**
SOA v Praze - SOkA Příbram

KALENDÁRIUM

5. listopadu 1730

Hormistr Pusch sděloval nejvyššímu mincmistrovi, že byla zahájena v Příbrami nadějná těžba na svatoprokopském couku, krátce nato však byly všechny práce pro nedostatek financí zastaveny.

5. listopadu 1870

Na Březových Horách a v některých dalších městech se konala přímá volba dvou poslanců do říšského sněmu.

6. listopadu 1880

V příbramské Měšťanské besedě předváděl pan Egerstoff Edisonův fonograf. Pravděpodobně se jednalo o vůbec první použití zařízení pro záznam zvuku v Příbrami, teprve dva roky poté, co si jej Edison nechal patentovat.

9. listopadu 2000

Příbram a Svatou Horu navštívil naposledy ve funkci apoštolského nuncia Giovanni Coppa, čestný občan našeho města, který si zdejší poutní místo nadmíru oblíbil.

21. listopadu 1990

Regionálním tiskem proběhla zpráva o možnosti vybudování první evropské pobočky Disneylandu na Příbramsku.

24. listopadu 1910

Příbramský sociálnědemokratický týdeník Naše obrana si postěžoval na skladbu knih příbramské veřejné knihovny, která prý obsahovala příliš dobrodružné četby např. Karla Maye, slovy „ten kdo (tyto) knihy do knihovny vřadil, má na svědomí zkázu mnoha lidí“.

28. listopadu 1570

Hormistrem v Příbrami byl ustanoven Kryštof Gabish z Jáchymova.

28. listopadu 1970

V Dobříši zemřel příbramský rodák spisovatel Jan Drda.

30. listopadu 1920

Na vlečce k dolu Lill došlo ke srážce nákladního vlaku s drezínou. Tři pasažéři drezíny museli za jízdy vyskočit a následně se vážně zranili.

30. listopadu 1880

Zemřel březohorský starosta a hostinský Josef Šimek.

■ **Daniel Doležal**
Státní oblastní archiv v Praze

Zvířata k osvojení

PSÍ ÚTULEK LAZEC

Deny: asi tříletý křížec labradora. Zpočátku nedůvěřivý, není vhodný k ostatním zvířatům, kastrováný.

Sára: přibližně dvouletá kříženka. Temperamentní a přátelská, odchycena MP 19. září u stadionu 1. FK Příbram. Fenka není čipovaná.

Hasan: 4-5letý křížec velkého vzrůstu. Odchycen byl 3. října 2020 v Obecnici. Na krku má černý látkový obojek. Je to velmi kontaktní a společenský pes.

Více informací na webu utulekpribram.cz.

SPOLEK PRO KOČKU

Vořanda: zrzavá kočička, očkovaná, čistotná.

Charlota: čistotná a očkovaná kočička.

Podlesáček: dvouletý kocourek po operaci přední nohy, klidný, očkovaný a kastrováný, rád chodí i ven. Vhodný spíše jako jedináček.

Více informací na telefonu 773 982 827.

SPOLEK KOČIČINY

Laděnka a Olinka: asi pětíměsíční kořata. Velice milé, přítulné a hravé kočičky. Zvyklé na děti. Ideální by bylo, pokud by mohly do nového domova spolu. Jsou na sebe zvyklé a krásně si spolu vyhraji. Do nového domova půjdou

plně očkované, několikrát odčervené a po podpisu adopční smlouvy s podmínkou kastrace, až dospějí.

Laura: neskutečně mazlivé a hravé kočičí miminko ve věku kolem čtvrtroku. Zvyklé na děti. Hledáme domov ideálně v bytových pod-

mínkách. Do nového domova půjde po podpisu adopční smlouvy s podmínkou budoucí kastrace.

Podrobnosti na telefonu 603 877 924.

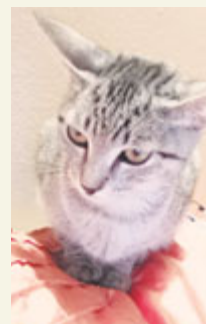
PŘÍBRAMSKÉ KOČKY

Janička: asi půlroční kočička byla nalezena společně se svým bráškou Filípem. Zpočátku byla nedůvěřivá, avšak brzy si zvykla na společnost lidí i na své kočičí kamarády. Je kastrována.

Filípek: je rovněž kastrováný. Na rozdíl od Janičky se hned od začátku lidí nebál. Ijemu nevádí společnost dalších koček.

Růženka: kastrována a velmi hodná asi šestíměsíční kočička. Když má náladu, přijde se pomazlit a pohladit. S ostatními kočkami se snáší dobře.

Detaily na telefonu 725 366 555.

POMŮCKY: RMS, ROOD, KODL, ENKI	DÁLKOVÝ MANIPULÁTOR	EDISONOVÉ JMÉNO	DROŽKA	◆◆◆	ÚDAJNĚ	ČTVRTINA AKRU	ROKU (KNIŽ)	ČESKÝ ARCHITEXT	◆◆◆	VŠECHNO	HLUBOCE CITOVĚ ZAPŮSOBIT	SLOVEN. POLNÍ MIRA	ZN. THULIA
CITO-SLOVCE HRYZNUTÍ					KLUKOVSKÁ ZBRAŇ					PROVDAT			
ŘÍMSKÝCH 1051					KONŽSKÝ ATLET					NÁŠ REŽISER			
					ČÁST TĚLA					MLUVA			
1.DÍL TAJENKY												HL. MĚSTO TUNISKA	ZESPODU
◆◆◆	PLOŠNÁ MIRA				VESPOD						MATERIÁLNĚ-TECH. ZÁSOBOVÁNÍ		
					USEDNUTÍ						SPZ MICHALOVCE		
◆◆◆	JISTOTA (Z NĚM.)	EVROPAN				NEDLOUZE	3.DÍL TAJENKY	KOŮŘ					
		ZŘÍČENINA V SAUDSKÉ ARÁBII						OVÁTI					
ITALSKY ANO			MÍSTO VĚCNEHO ZAVRŽENÍ								OCHRÁNKYNĚ ŘÍM. ŽEN		
			INDIAN								LATINSKÁ SPOJKA A		
ANGL. ZKR. IZRAELE				ANGL. RIDIT								NEPEVNÁ HORNINA	
				SETRVATI									
ZUBY					NAŘÍKAT (ŘÍDČ.)							NĚMECKÉ ŽENSKÉ JMÉNO	ZKR. STÁTNÍ ARBITRÁŽE ČERNÝ
OCHOTNO					ČÁST TŘEBÍČE						DOVEDNOST		NUŽE
					BABYLŇSKÝ BŮH VODY						NĚKDO (BAS.)		CYKLOHEXAGON
◆◆◆	MEZINÁRODNÍ KÓD TADŽIKISTÁNU	VES											
		ŘÍMSKY 3											
2.DÍL TAJENKY													
SPZ JIHLAVY			ZKR. TENISOVÉHO KLUBU				ZKR. LEHKÝCH TOPNÝCH OLEJŮ					ADENOSIN (ZKR)	
SPZ KARVINĚ			ŘÍMSKY 2				DVAKRÁT					PŘÍBUZNÝ	

Vážení čtenáři, přinášíme vám pranostiku na měsíc listopad.

Tajenka ze zpravodaje č. 10/2020: Svatá Voršila zimu posílá. Knihu vyhrává Milena Prokopová. Blahopřejeme. Kniha je připravena v redakci k vyzvednutí.

Vyluštěnou tajenku můžete poslat e-mailem na adresu: kahan@pribram.eu. Čtenář/ka, jehož/jejíž správně vyluštěná tajenka bude doručena jako třetí v pořadí, od nás dostane pěknou knihu.

6 R PRO ZVLÁDNUTÍ KORONAVIROVÉ KRIZE

RUCE – Pravidelně si myjte ruce teplou vodou a mýdlem nebo použijte dezinfekci.

ROUŠKY – Při pohybu v uzavřených prostorách a vyšší koncentraci osob je nejúčinnější prevencí nosit roušku.

ROZESTUPY – Dodržujte bezpečné rozestupy alespoň 2 metry od ostatních osob.

RESPEKT – Respektujte svoje prožívání a potřeby. Respektujte potřeby a prožívání druhých. Respektujte vlastní obavy, nejistoty a pocity ohrožení. Respektujte obavy, nejistoty a pocity druhých. Buďte vstřícnými a pozornými posluchači a průvodci náročnou dobou, a to sobě i druhým, buďte druhým oporou. Každý den se počítá.

ROZUM – Nesete zodpovědnost za sebe a za své blízké. Zahlcujte své blízké chválou, láskou a laskavostí. Chraňte je i sebe před informacemi, které jsou nepodložené a hloupé, chaosu navzdory. Chovejte se rozumně a s citem, abyste neohrozili sebe ani druhé. Plánujte si činnosti, úkolujte se trpělivě a vezte „změnu, chybu a krizi“ do hry. Hlavně nezapomeňte důsledně ocenit každý pokrok k cíli – vychvalte se do červena! Pečujte s rozumem a citem o sebe i o druhé tak, abyste zůstali zdraví nebo se brzy zotavili. Každý den má smysl.

RESILIENCE – Psychická odolnost je nám dána, ale lze ji cvičit a zlepšovat. Nebojte se říct si druhým o pomoc. Než se vzdáte, pořádně si odpočiňte, vyvětrejte se, napijte se a najezte. Věřte svým schopnostem, unesete a zvládnete toho nepředstavitelně mnoho. Buďte sami k sobě vstřícní, srdatí a milí: možná se vám podlamují kolena, ale zase se zvednete. Zvedejte i druhé. Každý den v tom budete o trochu lepší.

(zdroj: Psychologický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.)

INFORMACE O OPATŘENÍCH V PŘÍBRAMI LZE SLEDOVAT NA:

 koronavirus.pribram.eu

 infoservis.pribram.eu

Registrace pro zasílání krizových SMS zpráv a e-mailů

DĚKUJEME, ŽE JSTE V PŘÍBRAMI OHLEDUPLNÍ.

KOVOHUTĚ
Příbram

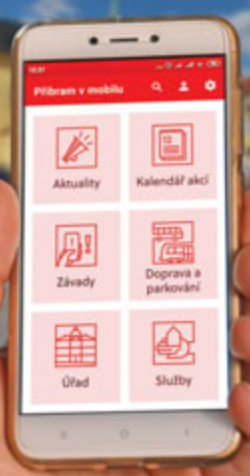

KONTAKTUJTE NÁS:
tel.: 601 090 968
www.kovopb.cz

mzda:
až **38.800** Kč

PŘÍBRAM V MOBILU

Mobilní aplikace pro občany města

CO NAJDETE V APLIKACI

- Aktuality:** aktuality o dění ve městě
- Kalendář akcí:** aktuální přehled kulturních, sportovních a společenských akcí ve městě
- Závady:** prostřednictvím aplikace je možné hlásit úřadu různé druhy závad, stačí je nafotit a odeslat
- Doprava a parkování:** odkaz na on-line platbu parkovného, ceník a parkovací zóny, odjezdy a zpoždění MHD, jízdní řády jednotlivých linek a mapa MHD
- Úřad:** úřední deska města, městský zpravodaj Kahan, kontakty na vedení města a zaměstnance Městského úřadu Příbram
- Služby:** kontakty na organizace města, mapa veřejných toalet
- Poznej Příbram:** informace o městě pro návštěvníky
- SOS kontakty:** kontakty na integrovaný záchranný systém, havarijní a lékařské služby
- Ankety:** v případě, že město bude organizovat průzkum veřejného mínění, bude možné dotazník vyplnit i přes mobilní aplikaci
- Facebook:** díky aplikaci je možné sledovat přímo profil města na sociální síti Facebook
- YouTube:** sledování nahraných videí města Příbram
- Webové kamery:** přes aplikaci lze sledovat aktuální dění například na náměstí 17. listopadu, v Jirákových sadech nebo na plaveckém bazénu
- O aplikaci:** vlastní nastavení upozornění, které bude dostávat uživatel přímo do mobilu

Zdarma ke stažení na:

